

Leto V.
1907.

Štev. 9.
september.

Tiska „Katoliška tiskarna“.
Izdaja „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani.

Izhaja začetkom vsakega mesca.

Stane za celo leto 1 K 60 vin.
Za Nemčijo 2 K 8 vin.
Za Ameriko in za vse ostale kraje pa
2 K 60 vin.

Spisi, dopisi in darovi se pošiljajo: **Uredništvu „Bogoljuba“ v Zapogah**, p. Smlednik, (Kranjsko).
 Naročnina in inserati pa: **Upravništvu „Bogoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.**
 Spisi se morajo poslati vsak mesec do 10., dopisi do 15.

Vsebina IX. zvezka:

	Stran
Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo	257
Še ena noč (Pesem)	258
Romanje mož na sv. Višarje	259
Značilen opomin	261
Pot v nebesa	261
Pod Marijinom banderom	262
Maša v čast Materi božji (Pesem)	265
K slavnosti kronanja Marijine podobe na Brezjah	266
Kakšen bodi mož, in kakšna žena	271
Za naše fante	272
Za varstvo slovenskih deklet	273
V spomin † Jerneju Bernardu	274
Prošnja	276
Spomini vojaškega duhovnika	277
Misijske drobtine	279
Cerkveni razgled	281
Drobtine	287
Odpustki meseca septembra 1907	287
V molitev se priporočajo	288
Darovi	288

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega velikega cenika

gld. 1.50 gld. 3.50

nikel. Roskopf uro	gl. 1.50
srebarno	3.-
z dvojnim pokrovom	4.-
z 3 srebr.	5.-
plosk. jeklene ure	3.50
prave Roskopf - patent.	3.50
prave „Omega“	9.50
srebr. oklopne verižice	1.-
14karatne zlate ure	8.50
14karatne zlate verižice	10.-
14karatni zlati prstani	2.-
stenske ure 70 cm	3.50
z bitjem likl zvonu	5.-
z godbo	6.-
s kukavico	2.50
kuhinske ure	2.20
budilke	1.20
budilke ponoči sveteče	1.60
z dvojnim zvoncem	1.50
budilke z bitjem in zvonjenjem likl zvonu	2.50

Triletno pisмено jamstvo za neprimerno denar nazaj.
 Razpošilja po povzetju urar, zaprišeženi sodni cenilec
Maks Böhmel, Dunaj, VI., Margarethenstr. 27
 (v lastni hiši). Zahtevajte moj cenik
 z 2000 slikami zastoj in poštnine prosto. 788 52-7

Proč od alkohola!

Ne pijte strupa, marveč čisti

Ceres

jabolčnik

iz finih svežih jabolk. Vživanje tega Ceres-jabolčnika dá čisto glavo, močne živce, zdravo spanje. Tovarna živil **Ceres**, Ustje ob Labi. V Ljubljani pri A. Staculu.

Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo.

(Dalje.)

Zadnjič je bilo naštetih več vzrokov, ki nas nagibajo k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu. Ti vzroki so v svetem Reš-njem Telesu samem; to je kruh, za kate-rega nam je velel Gospod prositi: Daj nam danes naš vsakdanji kruh! To je mana, ki vsako jutro pada iz nebes.

So pa še drugi vzroki, ki nas vabijo in vlečejo k pogostnemu, da, k vsakdanjemu sv. obhajilu. Ti vzroki pa so v nas samih. To je: naša potreba, naša slabost in revščina.

Vzrok, zakaj nas Jezus želi pogostokrat, če mogoče vsak dan, videti pri svoji mizi, ni toliko ta, da bi mi njega s tem častili, ampak bolj ta, da bi nam on v naši rev-ščini pomagal.

To nam pove jasno in naravnost novi papežev odlok o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu. Tako-le pravi: „Zato zlasti želi Jezus Kristus in z njim sv. Cerkev, da bi ver-niki vsak dan k božji mizi pristopali, da bi z Bogom v zakramentu združeni, dobili moč, da bi mogli svojo hudo poželjivost zmagovati, vsakdanje male grehe sproti zbrisovati, velikih grehov pa, v katere človek v svoji slabosti lahko pade, se varovati. Nima pa sv. obhajilo v prvi vrsti biti sredstvo za češčenje in po-veličanje božje, in tudi ne kot nekako plačilo in priznanje čednostnega življenja obhajancev.“

To-le je razloček med dosedanjo navado in med željo rimske stolice: Doslej se je gle-

dalo bolj na svetost obhajanca, odslej se more gledati bolj na njegovo potrebo. Do-slej se je vpraševalo: Ali sem dosti pobožen, dosti svet, da bi smel toliko- in tolikokrat k sv. obhajilu? Odslej se bo treba vpraševati: Ali nisem mar zelo potreben, slaboten, ubožen, da mi je treba krepčati se z nebeškim kru-hom?

Ako smo gledali na svetost božjega Veli-čanstva, kateremu se človek pri sv. obhajilu bliža, nas je to od božje mize plašilo in odvrčalo, češ, nisem vreden, da bi pri-stopil. — Ako pa pogledamo na svojo rev-ščino, nas mora to vabiti in vleči k sve-temu obhajilu. Nisem dosti pobožen, lahko reče vsak; nisem potreben, ne more reči ni-kdo, in zato nikdo nima izgovora.

Seveda so tudi gotove meje te revščine in potrebe, v kateri se človek sme bližati Go-spodu. Najbolj revni in potrebni so gotovo oni, ki žive v milovanja vrednem stanu dušne smrti — smrtne greha. To so ranjenci ob potu, ki so na poti od Jeruzalema v Jeriho padli med razbojnike, in zdaj leže na tleh ob-dani z ranami in bolečinami, nezmožni si sami kaj pomagati, potrebni, da jim nebeški Sama-ritan vlije olja in vina milosti božje v njih rane, da zopet k sebi pridejo. Ti so najpo-trebnejši. Seveda si morajo prej v sv. pokori pridobiti svatovsko obleko milosti božje, pre-den se smejo približati nebeški večerji.

Za pogosto in vsakdanje sv. obhajilo pa se zahteva stan milosti božje in prav na men. Kdor pa to dvoje ima, njega njegova dušna revščina ne zadržuje od božje mize. Čim bolj se bo tej božji mizi odtegoval, tem manj bo vreden, ter bo svoje slabosti vedno naprej s seboj vlekel; in čim bolj se bo hranil z nebeško hrano, tem manj bo nevreden, ker bo z močjo tega nebeškega kruha svoje dušne rane ozdravljaj in na duši vedno močnejši postajal.

O, kako je to vesela novica za betežne, vendar po dobrem koprneče duše! Ne proč bežati, ne plašiti se, ako si revna uboga ovčica, ampak še zvesteje oklepati se svojega Pastirja in se dati od njega pasti! Ne strah naj vlada med onimi, ki želé Jezusu služiti, četudi se čutijo slabe; ne strah, ampak lju-

bezen! „Popolna ljubezen izžene strah.“ — Če to pomislimo, potem šele popolnoma razumemo besede Jezusove: Pridite k meni, ki ste trudni in obteženi, in jaz vas bom okrepčal! . . .

Hvaležni moramo biti sv. rimski stolici, ki je pregnala meglo, katera je ležala nad nami in nad Jezusom v tabernakeljnu; hvaležni, ker nam je Jezusovo ljubezen in njegovo potrpljenje z našimi slabostmi v pravi luči pokazala.

Želja rimske stolice, ki je tolmač božje volje same, je, da verniki, če so v milosti božji, kar največkrat mogoče, najbolje vsak dan, pristopajo k sv. obhajilu. Čim hitreje in čim bolj natančno se poprimemo te navade, tem bolj ravnamo v smislu apostolskega sedeža in po želji Srca Jezusovega.

Še ena noč . . .

Še ena noč in ljubi Jezus pride . . .
Vladar vesoljstva združi se z menoj;
on, ki ga molijo nebesa sveta,
postavi v meni tabernakelj svoj.

Še nekaj ur in čudoma bo zrlo
nebo na zemlji večno svet prizor,
ko revni stvari Stvarnik se bo bližal,
pred njim, za njim krilatcev jasnih zbor.

Le kratko še in njega bom imela,
ki me v nevesto svojo je izbral,
ki v znak zvestobe pred oltarjem svetim
zaročni prstan sam mi je podal.

Zato le hitro, zvezdice blesteče,
izginite raz jasni nebni svod!
Le urno tekaj biserna kraljica,
prevozi hitro svojo nočno pot!

Udarjaj kladivo ob bron v zvoniku,
oznani kmalu, da že vstaja dan,
pokliči zarjo izza gor visokih,
da bo noči pregnala plašč teman.

Ti srečna luč, ki v svojem večnem delu
počitka ne poznaš in ne noči,
s plamenčkom ti pripoveduj Gospodu,
kako po njem mi duša hrepeni.

Poljubljal vratca večno svete ječe,
pozdrave moje piše žar naj tvoj;
vso noč ponavljaj vročo prošnjo mojo:
O pridi, pridi skoro, ženin moj!

Še ena noč in ljubi Jezus pride,
ž njim sreča, milost, mir in blagoslov.
Še ena noč in daši vsa nevredna,
živ tabernakelj zopet bom njegov.

S. E.

Romanje mož na Sv. Višarje.

Vredno je, da se to romanje malo opiše, kajti bilo je prvo te vrste: sami možje! Spodbudna je gorečnost, ki jo opažamo po božjih potih od strani romarjev, ki so navadno po večini ženskega spola. Kako ti molijo in pojejo, pojejo in prepevajo, da je veselje! Če pa vidiš veliko množico samih mož v taki nenavadni gorečnosti, mora vsakega človeka to toliko bolj razveseliti, kolikor manj smo vajeni take prizore gledati. In tako je bilo na Sv. Višarjah.

Kljub temu, da je bil čas za pripravo takega romanja kratek, se je oglasilo veliko število mož in mladeničev. Rekli smo: če jih je prvič tudi samo 500, no, če jih je le 200, jih bo dosti; vsaj začetek bo storjen. Pa oglasilo se je tisoč mož, in zadnja dneva se jih je oglasilo še mnogo, katerim se je morala udeležba odreči, ker ni bilo več prostora v dovoljenem vlakcu. Nekateri goreči dušni pastirji so poslali veliko število svojih mož, vedoč, da bodo možje na božji poti kaj dobrega pridobili, se versko poživili, in to bo njim samim potem kolikortoliko v pomoč.

Dolg vlak je drdral Veliki Šmarin okoli poldneva iz Ljubljane po Gorenjskem. Ko smo v Trbižu izstopili in so se romarji vliji po cesti, biča je videti taka množica mož, da bi bil človek skoro mislil, da gredo nad Turka. — V Trbižu je bilo pol ure počitka, potem pa v goro. Ob pol sedmih zvečer so bili večinoma vsi na vrhu. Domači višarski gospodje z drugimi koroškimi duhovniki vred, ki so bili za pomoč, — vseh skupaj sedem, — so prišli nasproti nas sprejet. Ta sprejem in vhod v cerkev je bil posebno veličasten. Monsignor Podgorc je romarje nagovoril in pozdravil. Nato se je razvrstila procesija proti cerkvi. Šli smo skozi majhen slavolok, romarjem v pozdrav postavljen, nekaj zastav je njim v čast bilo razobešenih, na drugem griču so pokali možnarji, duhovščina je pela lavretanske litanije, možje pa odpevali v mogočnem zboru: Zapijmo na glas — Mariji na čast! — Marija Devica, nebeška Kra-

ljica, — Oj prosi za nas! Bil je mogočen, veličasten prizor . . .

Ko se je cerkev s samimi moškimi do zadnjega kotička napolnila in so se litanije z blagoslovom končale, je bila koj prva pridiga, v kateri se je razložil namen tega romanja in kako naj ga romarji res s pridom opravijo. Potem so pa možaki oblegli spovednice. Spovedovalo je do 10. ure zvečer, drugo jutro pa od 4. ure zjutraj do 10. ure dopoldne enajst spovednikov. Menda so vsi navzoči, kar jim je bilo priporočeno, prejeli sv. zakramente; saj brez tega ni prave božje poti.

Ob 10. zvečer, po dokončanem spovedovanju je bila okolu cerkve procesija z gorečimi svečami. Močan veter je seveda sveče precej gasil. Med ganljivim pritrkavanjem zvonov v temni noči smo zopet peli litanije z odpevanjem: O Mati, najbolj sveta, — brez madeža spočeta, — Devica si pohvaljena, — prosi za nas Boga! — Vrnivši se v cerkev, pa smo po dokončanih litanijah začeli peti Marijine pesmi, drugo za drugo. Peli in molili smo skupaj cela cerkev blizu do polnoči. Sploh so možaki peli in glasno molili ob vsaki priliki; najbolj med vsemi pa se je ponavljala ravno za ta dan primerna, ona stara, pa še vedno tako lepa: Za Bogom častimo — Marijo najprej . . .!

Noč je bila pač nekoliko težavna, pa kaj, saj je bilo povedano romarjem, da smo prišli na božjo pot tudi pokoro delat! — Drugo jutro od štirih dalje spovedovanje in svete maše. Ob 7. druga pridiga, potem slovesna sv. maša, ki jo je pel č. g. J. Dobnikar, župnik janški. V pridigi je bilo romarjem razloženo, zakaj je to romanje ravno za možje in samo za možje, kakšno veljavo in vpliv ima mož v svetu, kako je torej potrebno, da so možje dobri, resnično krščanski, pobožni.

Vreme, ki je bilo prejšnji dan zelo prijazno, se je čez noč sprevrglo. Zjutraj je začel dež najprej pomalem, potem vedno močnejše. Nekatere je to nagnilo, da so se po

10. uri, ko je bilo v cerkvi vse končano, jeli počasi pomikati z gore; večina je vendar ostala. In ti so se — kakor je bilo naprej določeno — ob 10. uri zbrali k ljudskemu shodu, in sicer ker je ravno takrat dež ponehal, so se zbrali v prav prijaznem sedlu pod višarskimi hišami — bilo je videti kakor »pridiga na gori«; — ko se je pa vsul dež, so se umaknili v zgornje, dokaj obširne prostore gostilne, kjer so zborovanje nadaljevali.

Zborovanje je vodil g. K a r o l P o l l a k, tovarnar in veletrgovec v Ljubljani, predsednik pripravljavnega odbora, krščanski mož, kakoršnih bi bilo kaj želeli. Najprvo je sam govoril; vzpodbujal je može, naj premagajo tisti nesrečni strah pred ljudmi in naj vedno in povsod pogumno izpoznava svojo vero pred svetom. Povedal je par mičnih dogodb iz svojega življenja, ki naj potrdijo njegove nauke. Na Turškem je videl, kako turški može očitno na cesti čast izkazujejo svojemu bogu, — in mi katoličani naj bi se sramovali, Bogu čast dati?! G. Pollak lahko tako govori, kajti kar je tukaj možem priporočal, to sam v polni meri izvršuje. — Drugi je govoril državni poslanec g. J o ž e f G o s t i n č a r. Ta je bil toliko priden, da je prihitel, ko je imel že prejšnje popoldne, na Veliki Šmaren, shod v Celju, čez noč za nami na Višarje. Njegovih volilcev je bilo znatno število med romarji; gotovo so bili veseli videč, da njih poslanec ne pozna svojih volilcev samo takrat, kadar jih potrebuje, ampak se jim pridružuje tudi takrat, kadar so zbrani v molitvi. Tak je v resnici prav katoliški poslanec. — Tretji je govoril g. župan S t a n o n i k iz Horjula. Ta priprosti mož, kateremu je Bog dal izreden dar zgovornosti, pa bistro glavo in srce, je povedal po svoji stari navadi nekaj krepkih o gospódi, ki ne zna moliti in ki jo bodo kmetje morali naučiti moliti. Apeliral je na Slovensko ljudsko stranko, naj bolj kakor doslej goji praktično (dejansko) krščanstvo. — V imenu štirih navzočih učiteljev je izpregovoril g. nadučitelj S l a p š a k iz Vodice. Prav lepo je povedal, kako naj bodo v prijateljstvu zvezani in naj vzajemno delujejo za krščansko vzgojo otrok krščanski očetje in krščanski učitelji. „Daničar“, g. D o l e n e c, je pozdravil

krščanske može v imenu katoliškega dijaštva. Zares, to je hvalevredno, da se s priprostim možem družijo akademično izobraženi mladi može v češčenju Marijinem. Takih nam Bog daj veliko! — Govorila sta še dva mladeniča: S c h ö p f iz Ljubljane in R o d e iz Mengša, ter navduševala tovariše za krščansko življenje, zlasti za vstop v Marijine družbe.

Dež je neprenehoma lil. Okoli pol ene ure popoldne smo se jeli pripravljati za odhod. Nekateri može so že bili v cerkvi, klečali okoli velikega oltarja, molili in peli. Duhovniki so ravno prišli v zakristijo, da se pripravijo k slovesu. Tedaj pa resk! — strela udari v zvonik in prileti v cerkev med zbrane romarje. Velik strah je nastal, — toda hvala Bogu, nesreče ni bilo posebne. Močni puh je vrgel nekatere po tleh, pa so se hitro pobrali. Najbolj občutno je bil zadet višarski duhovnik g. Dragasnik, in neki mladenič z Moravškega je bil ranjen na glavi, pa ne nevarno. — Romarji so se kmalu pomirili. Na prižnico je stopil žabniški župnik, g. dr. Amschl, da se poslovijo od romarjev. Zahvali božjo previdnost, da ko smo bili tako blizu nesreče, smo bili vendar pred posebno nesrečo obvarovani. Pohvali romarje, češ da tolikega števila samih moških najbrž še ni bilo na Višarjih, ter jim daje zadnja naročila. Končno podeli na slovesen način papežev blagoslov, združen s popolnim odpustkom.

Lilo je, ko smo šli z gore dolji do Trbiža. Ne bi bilo čudno, če bi bili ljudje v takem nekoliko slabe volje. Pa kateregakoli moža smo vprašali: No, kako je? vedno je bil odgovor: dobro! Nič hudega! Ali vam je kaj žal, da ste šli? O, žal pa nič. Lepo je bilo, in če bo treba, še bomo šli. — Ta zadovoljnost je res vse hvale vredna. Vidi se, kako so bili može sprejemljivi za dobro; ni zastoj prejšnji dan pridigar priporočal potrpežljivosti „in če nam Bog jutri tudi morda kako plaho pošlje.“

Zares so se može — romarji prav dobro obnesli. Molili, peli, spovedovali so se, da bi najboljše romarice ne bile mogle boljše narediti. Njim samim se je imenitno zdelo, da so bili tako pridni in tako glasni — ne v oštariji, ampak v cerkvi. Da, romanje je pokazalo, da

tudi v naših moških tli ogenj verskega navdušenja, sama trda vnanja skorja ga nekoliko pokriva. Vžgati jih je treba, pa ta ogenj udari na dan. Zato so pa take prilike, v katerih se gorečnost in pobožnost med moškim spolom pospešuje, potrebne, hvalevredne in le še večkrat bi jih bilo treba napravljati. Naj bi ogenj gorečnosti ne bil samo enodneven, ampak trajen! Naj bi se naše moštvo vedno bolj vnelo za cerkev in pobožnost!

Eden ali drugi teh udeležencev našega romanja bi tudi „Bogoljuba“ naročil ali ga vsaj bral, ako se mu pokaže — odkar se je na gori z urednikom seznanil. To bi bil neki trajni spominek na to romanje sveto višarsko. Zato storite prav, ako jim daste, kateri ga nimajo sami, tole poročilo brati. Morda bi to branje

dobrega duha, ki se je na božji poti vnel, dalje netilo in gojilo . . .

Ker nam je dež, nazadnje pa še strela veselje dokaj pokvarilo, bili smo prireditelji naravno nekoliko oplašeni; a videč, kako so ljudje vkljub temu dobre volje, smo se tudi mi zopet osrčili in rekli: Še bomo šli! Da, še bomo šli, ali sèm ali kam drugam. In takrat bi bilo prav, da bi se tudi naša katoliška gospoda malo bolj obnesla, kakor se je sedaj. Na Dunaju se udeležujejo cerkvenjih slovesnostij javno najodličnejši strankarji. In pri nas? . . . Ne samó katoliško govoriti, ampak katoliško živeti, to kaj velja! Morda bi potem tudi naša politika imela več blagoslova . . .

Katoliški možje, na dan s krščanstvom!

Značilen opomin.

Vsakdo bo dajal odgovor pred Bogom o svojem dejanju in nehanju, tudi cesar. Da, oni bo dajal težje odgovor, ki je bil drugim vodnik. Kadar v Abesiniji volijo novega vladarja, mu njegove dolžnosti prav živo v spomin pokličejo. Štirje prvi državni dostojanstveniki stopijo namreč k novoizvoljenemu vladarju. Prvi nosi mrtvaško glavo, drugi posodo polno prsti, tretji posodo z ognjem in četrti svetel meč. Patriarh, ki štiri dostojanstvenike vodi, vzame prvemu mrtvaško glavo in pravi novoizvoljenemu cesarju:

»Pomisli, vladar, da bo nekaj tvoja glava enaka tej mrtvaški glavi; zato si prizadevaj, da zavoljo zemeljske krone ne izgubiš večne.« Potem vzame v roko posodo s prstjo in reče: »Taka mrtva zemlja je vse bogastvo sveta; zato pa ne imej bogastva za svojega malika.« Držeč v roki posodo z ognjem mu veli: »Sveti svojim podložnim z lepim zgledom, kakor ogenj, ki ne vgasne.« Konečno prime meč in pravi: »Ne nosiš zastonj meča. Ž njim kaznuj hudodelstvo; ne sekaj pa ran svojim podanikom.« J. P.

Pot v nebesa.

Bral sem, da je nekoč neka duša bila sprejeta v nebesa, ki ni zanje nič storila in nič trpela. Ljubi Bog ji je odkazal celo posebno izbran prostor. Še svetniki so se baje začudili in vprašajoče pogledovali angela variha, ki je skromno dušo spremljal pred božji prestol. Angel varih je pojasnil vzrok

zveličanja one duše s sledečimi besedami: »Ta duša je vsikdar vse potrpežljivo sprejela, karkoli ji je Bog poslal, lepo vreme, pa tudi dež; solnce in senco, in nikdar ni zoper kako stvar godrnjala, razen, če bi bila dotična stvar zmanjšala čast božjo.

J. P.

Pod Marijinim banderom.

Kako sodijo papeži in sveti možje o Marijinih družbah.

Marijine družbe so cerkvene naprave. Sv. Cerkev pa vladati in jo voditi po poti resnice in pravice k večni sreči ima oblast in dolžnost vsakokratni papež, ki je vidni namestnik Kristusov tukaj na zemlji.

Merodajno je torej mnenje najvišjega pastirja sv. Cerkve glede pomena in vpliva kakega verskega društva na človeško družbo.

Poglejmo, kako sodijo najimenoitnejši papeži o Marijinih družbah.

Kratko rečeno — ravno papeži so bili, ki so, rekel bi skoraj, takorekoč tekmovali med seboj, da so družbo osrečili s prav posebno naklonjenostjo in izvanredno očetovsko skrbjo. Ravno papeži so si zelo prizadevali, da so se Marijine družbe ustanovile po vseh delih sveta ter so njih voditelje in ude obdarovali z izvanrednimi milostmi in privilegiji. Apostolska pisma, ki so jih namestniki Kristusovi izdali v prilog Marijinim kongregacijam, moremo po pravici imenovati najlepšo apologijo (opravičenje) Marijinih kongregacij.

Prvi povod za ustanovitev družbe je dal papež. V buli (papeževem pismu) izdani leta 1584, je papež Gregor XIII. potrdil Marijine kongregacije in je s tem tem »šolam z veličanja«, kakor jih v pismu imenuje, zagotovil obstanek.

Njegov bistroumni naslednik Sikst V. je spoznal ves pomen kongregacij in poln svetega navdušenja za čast božjo in za zveličanje duš dovolil, da se smejo ustanavljati

družbe za vse stanove brez razlike, za mladeniče in možje, kar je povzročilo, da je število družb hitro raslo.

Najlepše pričevalo pa imajo kongregacije od velikega papeža Benedikta XIV. v takozvani zlati buli (zlatem papeževem pismu). Ime pride odtod, ker bula ni bila kakor navadno opremljena s svinčnim pečatom, ampak z zlatim, v dokaz posebne naklonjenosti papeževe. S tem je papež tudi hotel naznaniti, da so vsi veliki privilegiji in milosti, ki so kongregacijam v tej buli podeljeni, vredni, da se najslovesnejše potrdijo.

»Neverjetno je,« pravi papež med drugimi v tem krasnem pismu, ki se kot slavospev na Marijine družbe glasi, »neverjetno je, kako velike koristi so dobile osebe vseh stanov od te pobožne in hvalevredne naprave . . .

»Nekateri so dobili milost, da morejo vstrajati na poti nedolžnosti in pobožnosti, na katero so držeč se roke preblazene Device že v najnežnejši mladosti krenili, in da morejo res zgledno živeti celo življenje.«

»Drugi pa, ki so bili že zapleteni v zanjke hudega, so po kongregacijah s pota, ki jih je peljal v pogubljenje, prišli nazaj na pravo pot ter začeli redno in pobožno življenje.«

»Zopet drugi, ki so zgodaj začeli ljubiti in častiti božjo Mater, so čutili, da se morejo povspeti na višjo stopnjo božje ljubezni. Plemenitega in pogumnega srca so obrnili hrbet goljufivim dobrotam in radostim sveta, se z obljubo pribili na križ Kristusov in se po-

polnoma posvetili skrbi za svojo popolnost in zveličanje bližnjega.«

S hvaležnim veseljem se spomni papež velike dušne tolažbe, ki jo je sam užil kot ud kongregacije in sklene imenovano bulo:

»Smatramo za dolžnost naše pastirske službe in naše apostolske radodarnosti, da smo temu pravemu in pobožnemu delu, ki tako močno pospešuje napredek v čednosti in zveličanje duš, naklonjeni in ga pospešujemo in smo zaradi tega vse od naših prednikov podeljene milosti vnovič potrdili in razširili.«

Te hvalne besede je mogel papež zaplasiati potem, ko je videl uspehe Marijinih družb v dobi dveh stoletij, odkar so obstale družbe.

In 300 let potem, odkar je P. Leunis v Rimu s svojimi dijaki ustanovil prvo družbo (l. 1563.) je rekel Pij IX.: »Nič ni za nas slajšega in prijetnejšega, kakor videti, kako se verniki in posebno mladi ljudje, ki jih skuša brezbržnost omamiti, vpisujejo v Marijine družbe, katerih glavni namen je, pobožnost in vdanost do Brezmadežne poživiti, pospeševati in ohraniti.«

Tudi papež Leon XIII., ki je tudi sam bil kongreganist, je vedno in vedno kazal ljubezen do kongregacij in je prištevati največjim pospeševalcem Marijinih družb.

Ob priliki 300-letnice, kar je bila prva družba kanonično potrjena, t. j. leta 1884. je rimski glavni družbi (Prima Primaria) in vsem pridruženim kongregacijam dovolil odpustke svetega leta.

Sedanji papež Pij X. pravi lepo o Marijinih družbah: »Te so mi sladkost v vseh britkostih. Od kongregacij upam vse dobro in utrjenje katoliške cerkve za prihodnost. Te bodo zanesle duha molitve v vsa katoliška društva.«

Poslušajmo le še samo sodbo treh velikih svetnikov o Marijinih družbah.

Sv. Karol Boromej, milanski škof pravi:

»Če bi me kak človek vprašal, kaj mu je storiti, da zveliča svojo dušo, bi mu ne mogel boljšega in zanesljivejšega pripomočka svetovati, kakor je ta: vstopiti v Marijino kongregacijo! Ta je pripomoček, ki obsega v sebi vse druge pripomočke zveličanja.«

Sv. Alfonz Ligvorij, eden izmed največjih cerkvenih učenjakov pravi:

»Marijine kongregacije so ona Noetova ladja, kjer najdemo zavetje pred potopom greha in skušnjav, ki se vale čez svet. One so tisti stolp Davidov, na katerem so po besedah sv. pisma obešeni tisočeri zlati ščiti, orožje junakov. Vzroka, da tako veliko koristijo in čednost pospešujejo, je iskati v bogatih sredstvih, ki jih ima kongregacija, da obvaruje pogube in ohrani v stanu posvečujoče milosti, to so sredstva, katera so za ljudi zunaj družbe zelo težko uporabljiva.

Tudi ljubeznjivi svetnik sv. Frančišek Saleški ne pozna izdatnejšega pripomočka za zveličanje duše kot Marijino družbo.

Uvaževanje vredne so njegove besede:

»Tudi najpopolnejša čednost je Bogu dopadljivejša v kongregaciji, ker je tukaj v družbi z drugimi bolj poveličana, kakor je to le posamnemu mogoče.«

Tako sodijo o družbah oni, ki imajo pravico in dolžnost soditi. Vse njihove sodbe bi lahko izrazili na kratko tako-le: »Najboljši, najgotovejši pripomoček pospeševati čast božjo, zveličati svojo dušo in ohraniti nedolžnost in pobožnost srca — so Marijine družbe, ki se v pravem marijanskem duhu vodijo. To potrjuje zgodovina, to kaže izkušnja.

Maša v čast Materi božji.

Vstop.

Večni Bog, ozri se milo
v nas uboge grešnike,
sveta maša v zadostilo
tebi naj daruje se!
Zbriši greha hudobije
v naših srcih, o Gospod;
sebi v slavo, v čast Marije,
Mater Evinih sirot!

Slava.

Slavo Večnemu odsevaj
zvezd krasota, zemlje krog,
ves človeški rod prepevaj:
Slavljen troedini Bog!
Milost božja svet običla
je dobrotno čez in čez,
ko Devica je spočela
Kralja zemlje in nebes.

Veselo oznanilo.

Večno Solnce, žarno sevaj
v mračna srca nam sedaj;
ti nam pota razodevaj,
ki peljajo v sveti raj!
Ti, Marija, rajska zarja,
vedno spremljaj nas povsod,
nas otmi skušnjav viharja,
reši vseh pogubnih zmot!

Vera.

V živi veri te spoznamo:
Stvarnik naš si in Gospod.
Vse, kar smo in kar imamo,
delež tvojih je dobrot.
Strta je peklenška sila,
prosta pot je do neba,
ker Devica nam rodila
je Zveličarja sveta.

Darovanje.

Marija, v templju darovala
si nekdanj svojega Sinu;
zavetnica si nam postala,
delivka sprave in miru.
Tvoj božji Sin, Zveličar mili
posvetil križa je oltar,
odrešil nas je v hudi sili,
dal sebe nam je v spravn dar

Marija, miljena Devica,
Gospa presvetega Srca,
častitljiva nebes Kraljica,
pošiljaj nam pomoč z neba!

Naj Jezus srca nam okraša,
v ljubezni sveti prenovi;
le to je vroča želja naša:
ljubiti ga iz vse moči!

Svet.

Gospod, v ljubezni srčno vneti
prepevamo ti dolžno čast:
dobrotni, sveti, svēti, sveti,
vesoljstva kras je tvoja last. —
Češčena bodi, vir sladkosti,
Kraljica zemlje in neba!
Saj ti, posoda vse svetosti,
si Mati večnega Boga.

Po povzdigovanju.

Brez tebe, Jezus, Kralj časti
ne mogel bi živeti;
brez tebe vse življenja dni
bi mrtev bil na sveti.
A tebe nam rodila je
brez madeža Spočeta,
z življenjem napojila vse
je tvoja Mati sveta.

Jagnje božje.

Po tebi hrepeni srce,
o Jezus, sladka mana,
približaj se mi skoraj že,
ljubezen, zame vžgana!
Devic Kraljico si izbral
za čisto Mater svojo,
sedaj ponižaj se do tal,
da hraniš dušo mojo.

Moj duh svoj slavospjev razlij
v skrivnostne melodije,
glej, on, ki v srcu ti živi,
je božji sin Marije.
Pri njem le duša mi obstoj,
ki greh sveta odjemlje,
on sam je sladki ženin tvoj,
Gospod nebes in zemlje!

Konec.

Po tvoji milosti, Gospod,
smo z nova pokrepčani,
o, ne zapusti nas sirot,
vsekdar pri nas ostani!
Marija, zarja sladkih nad,
ti srca nam oblaži,
dobrotno blaženi svoj sad
v nebesih kdaj pokaži!

Br. Gervazij.

K slavnosti kronanja Marijine podobe na Brezjah.

Skoro 200 let je že minulo, kar se je na Trsatu in na Sv. Gori pri Gorici obhajala veličastna slavnost: kronanje čudodelne podobe Marije Pomočnice kristjanov. Od vseh strani je hitelo ljudstvo, da bi se udeležilo tega slovesnega dejanja. Tudi v naši sredi na Brezjah imamo sv. podobo Matere milosti. To je nagnilo presvetlega knezoškofa ljubljanskega, dr. Antona Bonaventuro Jegliča, da se je obrnil v Rim in prosil sv. stolico, da bi se smela tudi ta podoba na slovesen način kronati. Stvar je ugodno rešena in dné 1. septembra se ima ta slovesni čin izvršiti. Sv. Oče je v posebnem pismu pooblastil našega nadpastirja, da krona preblazeno Gospo na Brezjah.

Pismo se doslovno glasi:

Častitemu Bratu Antonu Bonaventuru Jegliču, škofu ljubljanskemu.

Papež Pij X.

Častiti brat, pozdrav in apostolski blagoslov! Predložil si nam goreče prošnje, da bi hoteli podobo blažene Marije Device, ki se z veliko pobožnostjo časti pod imenom Pomočnice kristjanov v javnem svetišču kraja, ki se imenuje Brezje, ležečega v mejah župnije Mošnje tvoje ljubljanske škofije, in se slavi od pobožnih vernikov, po našem apostolskem dovoljenju z zlato krono okrasiti. Mi pa, ki nam ni nič bolj všeč, kakor da se češčenje in spoštovanje do presvete Device, božje Porodnice, od dne do dne bolj množi, kakor tudi slava imenovanega svetišča izročena oskrbi manjšim bratom (frančiškanom) in obiskovanje prosečega naroda, smo sklenili tvojim željam ustreči. Zaradi tega odvežemo in imamo za odvezane v tej zadevi vse in posamezne, katerih se tičejo ta Naša pisma, od vseh cerkvenih določil, cenzur in kazni, ako so morebiti v katere zapadli; tebi pa, častiti brat, po tem pismu izročimo dovoljenje, da kronaš imenovano podobo božje Porodnice, Device Pomočnice, v našem imenu in (po našem) pooblastilu pod navadnimi pogoji. Da bi pa ta slovesnost tudi dušam vernih kristjanov koristila, zato podelimo milostno v Gospodu vsem in po-

sameznim kristjanom obojega spola, kateri se resnično skesajo in spovedo ter sprejmo sveto obhajilo ter pobožno obiščejo na dan kronanja ali eden dan med osmino imenovano svetišče ter tam molijo k Bogu za edinost krščanskih vladarjev, za spreobrnjenje grešnikov in za povišanje matere sv. Cerkve, popolni odpustek in odpuščenje vseh njihovih grehov, kateri se more po priprošnji darovati za verne duše v vicah. S pridržanjem vseh pravic.

Dano v Rimu pri Sv. Petru, dne 15. junija 1907, četrto leto našega papeževanja.

* * *

Sledeče vrste naj pojasnijo, odkod izvira ta slovesnost in kako se je vršila na Trsatu in na Sv. Gori.

Leta 1631. je napravil grof Aleksander Sforza posebno ustanovo za razširjanje in povečanje Marijinega češčenja. Že v življenju je častil pobožni grof na prisrčen način Marijo in da bi si po smrti naklonil njeno ljubezen in priprošnjo, hotel je, predno mu bi ugasnila luč življenja, iznajti še neki poseben način Marijinega češčenja. Ker je krona znamenje plemstva, oblasti, moči in slave, mu pride na um, da bi se tudi Marijine podobe in kipi kronali, vendar le take podobe in taki kipi, ki so bili že stari, pred katerimi se je zgodilo že mnogo čudežev in kamor se je zatekala množica vernega ljudstva, da bi bilo po priprošnji nebeške Gospe uslišano. Iz dohodkov imenovane ustanove naj bi se napravile krasne krone takim podobam in kipom. To zapuščino je oskrboval kapitelj bazilike sv. Petra v Rimu in njemu je bilo presojati, če imajo podobe, ki naj bi se kronale, omenjene pogoje ali ne. Po natančni preiskavi se pošlje cerkvi, kjer se nahaja podoba, iz Rima krona in obenem tudi navodilo, kako naj se vsa slavnost vrši. Od tod izhaja slovesno kronanje čudodelnih podob in kipov Marijinih.

Nam Slovencem so posebno znane tri božje poti: Trsat, Sv. Gora pri Gorici in Brezje. Ker sta čudodelni podobi na Trsatu

in na Sv. Gori že kronani in je nam ta slavnost skoro popolnoma neznana, zato popišemo kratko to slovesno kronanje.

Glas o čudežih, ki so se godili na Trsatu, se je raznesel na vse strani sveta. O tem izve tudi škof veronski, Janez Frančišek Barbarigo, ki pride 23. marca 1709 na božjo pot na Trsat. Pri tej priložnosti opozori frančiškane, ki so oskrbovali svetišče, da bi bilo umestno kronati čudodelno sliko na Trsatu in obljubi v ta namen svojo pomoč v Rimu. Kar je obljubil, to je tudi držal. Po svojem odposlancu prosi vatikanski kapitelj, da bi se smela Marija trsatska kronati na slovesen način. Ko so v Rimu vso zadevo preiskali in se prepričali, da se nahajajo vsi pogoji za kronanje, so poslali dve zlati kroni, eno za Marijo, drugo za Jezuščka škofu Barbarigu in ga pooblastili, naj on to slavnost izvrši. Čeravno je ta goreči častivec Marijin močno želel to vzvišeno nalogo izvršiti, vendar se mu želja ni izpolnila. V nekaterih krajih je razsajala kuga, in da se ne bi tudi po beneški ljudovladi razširila, je zaprla republika svojo mejo. Škofu je bila pot na Trsat zaprta. Da se ne bi morala slovesnost predolgo odložiti, pošlje škof Barbarigo vsled posebnega dovoljenja svoje pooblastilo Adamu Benediktu Radkaju, škofu senjsko-modruškemu. Slavnost je bila določena na 8., 9. in 10. septembra leta 1715. Na vse strani so bila razposlana tiskana povabila k slavnosti. Ljudstvo je z največjo nestrpnostjo pričakovalo zaželenega kronanja, ker je bilo prvo zunaj Italije. Na veliko žalost vseh pride 27. avgusta iz Senja poslanec in sporoči, da se škof vsled hitre bolezni ne more udeležiti slavnosti. Kaj storiti? Ker je bilo že vse za slavnost pripravljeno, pošljejo hitro enega izmed frančiškanov iz Trsata v Novo mesto do posvečenega škofa dardanskega Jurija Ksaverija Marotti, novomeškega prošta,¹⁾ da bi ga naprosil, naj on sprejme častno nalogo in naj on krona preblašeno Devico. Z veseljem sprejme to ponudbo in se odpravi na Trsat, kamor je prišel 6. septembra.

¹⁾ Pozneje je bil imenovan za škofa pičanskega v Istri.

Med tem so se vršile velikanske priprave za slavnost. Od srede mostu čez Rečino gori do trstatske cerkve je bilo postavljenih nebroj okrašenih mlajev. Slavoloki, napisi, okraski, zastave, vse to je oznanjalo, da se ima vršiti na Trsatu in na Reki nekaj izrednega. Cerkev Marijina je bila okusno olupšana, posebno še kapelica, kjer se je imelo kronanje izvršiti. Poleg okraskov je bil v kapelici postavljen umetni prestol z malim nebom, na katerega so postavili čudodelno podobo Matere božje. Pred sliko so pritrdili srebrno mrežico, ki naj bi jo obvarovala vsake poškodbe. Tudi je bil poklican spreten zlatar, ki je napravil luknjice, kamor so se imele krone pritrditi.

Približali so se dnevi slavnosti. Akoravno je razsajala po raznih krajih smrtonosna kuga, vendar to ni zadržavalo ljudstva, da bi se ne udeležilo slovesnega kronanja. Prvi dan slovesnosti je prihitelo od vseh strani okoli 30.000 vernikov. Po svetih zakramentih, ki so jih udeleženci prejeli, se dá soditi, da je bilo v treh slavnostnih dnevih zbranih na Trsatu 60.000 ljudi iz najrazličnejših krajev.

Praznovanje se je začelo 7. septembra ob treh popoldne s slovesnimi večernicami, ki jih je opravil frančiškanskemu redu zelo nakloneni Payel Schwenk, apostolski protonotar, infulirani opat in cesarski župnik. Petje pri večernicah in pri celi slovesnosti je oskrbovalo osem izvrstnih pevcev, ki so bili iz Karlovca poslani. Tudi Kranjcev je veliko prišlo in zato je bil po večernicah prvi govor v slovenskem jeziku, po govoru so bile litanije.

Dan 8. septembra je bil določen za kronanje. Že ob polpetih zjutraj je imel domač frančiškan slovensko pridigo, za njim pa neki oče jezuit hrvaško. Vsled gnječe, zavoljo zločnosti in da se ne bi pripetila kakšna nesreča, so morali duhovniki spovedovati in maševati na starem pokopališču, ki se je razprostiralo okolu cerkve. Ob osmih pride škof v spremstvu starejših patrov, duhovščine in opatov: Pavla Schwenk in pazinskega prošta, opata Janeza Fattori v cer-

kev. Kakor je bilo že omenjeno, se je imelo kronanje vršiti v kapelici sami. Zavaljo varnosti so kapelico zaprli, vendar je prišlo v njo mnogo ljudi skozi samostan. Ker so se bali nesreče in ker je ljudstvo želelo videti slovesni čin, zato se odločijo izvršiti kronanje na prostem pod lepim slavalokom pred cerkvenimi vrati. V spremstvu dvanajsterih Vlahov, ki so skrbeli za red, se poda celi sprevod pred cerkev. Naprej so šli redovniki in duhovniki, za njimi so nesli štirje duhovniki krasna nosila s podobo, za podobo je stopal škof z obema opatom, vsi trije v škofovski obleki, za škofom je nosil tedanji samostanski gvardijan P. Peter Francetič iz Rima poslani kroni, pogrnjeni z belim pregrinjalom. Za duhovščino so stopali svetni dostojanstveniki, katerim je sledila nepregledna množica ljudi. Ko je prišla procesija med sviranjem vojaške godbe pred cerkvena vrata, so postavili nosilci tron na za kronanje pripravljeni prostor.

Pred cerkvijo se je zbralo vse polno ljudstva, celo na bližnje hiše so zlezli, da bi s streh videli kronanje.

Ko so škof, duhovniki in redovniki pred podobo nekoliko pomolili, odkrije p. gvardijan kroni in ju izroči škofu. Po prebranju slavnost zadevajočih pisem zapoje škof »Veni Creator Spiritus«, »Pridi sveti Duh«. Po odmoljenih predpisanih molitvah se je začelo svečano dejanje. Škof postavi kroni Mariji in Jezuščku na glavo in pričujoči zlatar ju pritrdi tako, kakor se še dandanes vidijo.

Med veselim zvonjenjem zvonov, sviranjem godbe in pokanjem topičev je pela zbrana množica: »Zdrava Marija, ti kronana Kraljica nebes in zemlje, prosi za nas«. Po končanem kronanju podeli škof zbranemu ljudstvu s podobo blagoslov. Duhovščini in raznim osebam svetnega stanu je bilo dovoljeno poljubiti podobo, seveda le skozi mrežico, ki so jo zopet pritrdili, da se ne bi kaj poškodovala.

Nato zapoje škof »Te Deum laudamus«, »Tebe Bog hvalimo« in potem moli za svetega očeta, za sveto Cerkev, za vladarja,

za družino grofa Sforze, za ustanovitelja samostana. Najprej so nosili križ med dvema banderoma trsatske župne cerkve sv. Jurija. Za tem je šlo okoli deset župnij s svojimi znamenji, ki jih je bilo okoli 80, za njimi se je vila nova zastava kronane Device, katero so spremljali redovniki in približno 200 duhovnikov v koretljivih in s svečami. Zadnji med duhovščino je šel nadduhovnik Jeronim Jenič, trsatski župnik in generalni vikar modruške škofije, ki si je pridobil za to slovesnost mnogo zaslug, njemu je sledil škof z azistenco. Za škofom so nesli podobo, pred katero je posipalo 12 mladeničev cvetje.

Kdo bi popisal svečanost tega obloda in kdo povedal pobožna čuvstva, ki so napolnjevala srca pričujočih. Med tem ko ljudstvo moli, prepeva duhovščina krasni slavospev: »Zdrava morska zvezda«; za petjem se oglasi godba, za godbo zvonjenje, med zvonjenjem bobni gromenje topičev. Ko je prišel sprevod v cerkev, so postavili podobo Matere božje na oltar. Od pol devetih se je začela škofova pontifikalna sveta maša, pri kateri je igrala vojaška godba. Med mašo je bila pridiga v laškem jeziku. Ob štirih popoldne so bile slovesne večernice, s katerimi se je končala slovesnost prvega dneva.

Dne 9. septembra se je vršila skoraj vsa slavnost na Reki. Ob petih zjutraj je bila na Trsatu hrvaška pridiga. Ob sedmih zjutraj se je pričela slovesna sveta maša, katero je daroval opat Pavel Schwenck. Po maši se je pričel pomikati sprevod s čudodelno podobo proti Reki. Ker je vsak hotel videti Kronano, je nastala taka gnječja, da je moralo 50 vojakov delati procesiji pot.

Vse mesto je bilo praznično oblečeno in krasno ozaljšano. Bilo je napisov, slavalokov, zastav vsake vrste in barve. Meščani so hoteli na ta način pokazati svojo gorečo ljubezen in globoko spoštovanje do blažene Device.

Na sredi mostu čez Rečico je pričakovalo procesijo zastopstvo mesta, plemstvo in vse reško prebivalstvo. Hiše so bile prazne, ker se je hotel vsak udeležiti slavnosti

tega dne. Ko prestopi podoba sredino mostu in stopi na mestna tla, zagrmijo z zidovjâ topovi, zvonovi vseh cerkva se oglase in pozdravljajo blaženo Gospo v svoji sredi. Procesiji se pridružijo Rečani. Na'prej so nosili poseben križ, za njim so stopali frančiškani trsatskega samostana, tem je sledila reška duhovščina, nato godba na bogato okrašenem prestolu Dvajset belo oblečenih mladeničev je potresalo pred podobo dišeče cvetlice. Sam prestol pa je obdajalo 24 mestnih svetovavcev v svoji službeni obleki, za njimi pa so stopali plemiči in ljudstvo s svečami v rokah. Lahko si mislimo, kako lepo je moralo biti, ko je gorelo celo morje sveč, ki so oznanjale ljubezen, ki je gorela v srcih udeležencev.

V tem redu se premika sprevod v cerkev avguštincev, od tod v cerkve sv. Sebastijana, sv. Mihaela, sv. Vida, sv. Roka in nazadnje je krenil v kapitelisko cerkev. Sliko so postavili na oltar. Po končani službi božji so se hoteli takoj na Trsat vrniti, vsled neznosne vročine pa so morali do štirih popoldne čakati.

Reško meščanstvo in plemstvo je med tem odmorom pogostilo redovnike in duhovščino. Med tem časom so gorele v cerkvi pred podobo blažene Device velike sveče in pred njo je vedno molil eden izmed duhovnikov in nebroj ljudstva.

Ob štirih se zbere narod in se pripravi za procesijo. Po odpeti zahvalni pesmi vzdignejo duhovniki čudodelno podobo in jo nesejo v slovesnem sprevodu v cerkev sv. Vida, kjer je imel eden izmed očetov jezuitov, ki so imeli tam svoj samostan, kratek, toda krasen govor. Iz te cerkve se je začela pomikati procesija proti Trsatu. Ko stopijo pred mesto, blagoslovi škof s slavno podobo mesto in morje, nakar zagrmje topovi in topiči. Sprevod se pomika po stopnjicah k trsatski cerkvi. Vse stopnjice od tal do vrha so bile krasno razsvetljene. Ko so prišli na vrh, se razdeli plemstvo in ljudstvo v dva dela in napravi tako pot škofu in duhovščini, ki so šli s podobo v cerkev. Po litanijah blagoslovi zopet škof zbrano ljudstvo in se po-

da po slovesnosti v mesto. V spomin na ta veseli dan so darovali meščani mesta Reke blaženi Devici veliko svetilko, katera naj bi pričala potomcem o njih hvaležnosti in ljubezni.

Zadnji dan tridnevnice sta bili v jutru dve hrvaški pridigi in potem slovesna sveta maša, katero je daroval opat in prošt pazinski Janez Fattori. Na večer se je slavnost zaključila s slovesnimi večernicami, litanijami in hrvaško pridigo. Po pridigi zapoje škof »Te Deum«. Še enkrat zapoje zvonovi cerkva na Trsatu in v Reki, še enkrat zagrmje topiči in naznanjajo, da se bliža krasna slavnost svojemu koncu. Po zahvalni pesmi stopi škof pred altar in blagoslovi zadnjikrat s solznimi očmi s sv. sliko razhajajoče se ljudstvo. Nato postavijo štirje redovniki sliko presvete Device zopet v altar, k'ier jo še danes lahko vidi vsak romar okrašeno z istima kronama, ki sta ji bili pripeti osmega septembra leta 1795.

Na osmino kronanja je daroval provinčijal patrov avguštincev slovesno daritev in s tem so bile končane slavnosti slovesnega kronanja podobe Device Marije Trstatske.

* * *

Dve leti po kronanju trsatske Matere božje se je vršila ista slavnost tudi na sveti Gori pri Gorici. Sv. Gora je gotovo ena izmed najiminitnejših božjih poti na Slovenskem. Že leta 1539. se je prikazala Marija ubogi pastirici Urški Ferligo'nici ter ji v slovenskem jeziku naročila: »Povej ljudstvu, da naj mi tukaj hišo zida in me prost milosti«.

Čez dve leti (1541.) so začeli cerkev zidati, katera je bila 12. oktobra 1544. že posvečena. Zaradi pomanjkanja svetovne duhovščine je bilo svetišče izročeno leta 1565. frančiškanom v skrb. Božja pot se je vedno bolj in bolj širila. Vsled tega so se tudi frančiškani sv. Gore obrnili v Rim s prošnjo, da bi jim bilo dovoljeno Marijino podobo kronati. Ko je bila vsa stvar preiskana in je bilo kronanje dovoljeno, je določil papežev nuncij na cesarskem dvoru, Jurij Spinula, naj kronanje izvrši pičaski škof Jurij Frančišek

Marotti, ki je že prej kronal čudodelno podobo Matere božje na Trsatu.

Za kronanje je bil določen 6. junij leta 1717. Na vse strani Goriške, Kranjske, Koroške, Štajerske, Beneške in drugih dežel so bila razposlana vabila na to znamenito cerkveno slavnost s prošnjo, da bi bila prebrana po cerkvah zbranemu ljudstvu.

Priprave za kronanje so bile zelo velike. Cerkev sama je bila znotraj in zunaj krasno ozaljšana. Okolo 300 velikih sveč je gorelo v cerkvi, 36 napisov v čast Mariji je viselo na raznih krajih, kjer se je imela slavnost vršiti. Vsa pota koder je hodila procesija, so bila z zastavami ozaljšana, vse hiše, kjer se je pomikal sprevod so bile praznično oblečene.

Slovesni dan se je približal. Nebroj ljudstva se je zbralo. Kronika nam poroča, da je bilo med osmino slavnosti samo obhajanih 133 tisoč ljudi, torej še enkrat toliko in še več, kakor pa na Trsatu. Seveda se temu ne smemo čuditi, ker je kuga, ki je pred dvema letoma razsajala, nehala moriti ljudi. Da se ne bi pripetila kaka nesreča, so sklenili Marijo kronati v Gorici na Travniku. Na trgu je prostora za tisoče in tisoče ljudi. Grof Jeronim Turri je dal napraviti na prostoru pred svojo palačo krasen slavolok, pod katerim se je razprostiral še lepši oltar obdan od mnogoterih sveč.

Ob štirih zjutraj vzdignejo podobo usmiljene Matere in jo pritrdijo na krasen prestol. Z velikanskim sprevidom med zvonjenjem in veličastnim gromenjem topičev se pomika sprevod s sv. Gore proti vznožju. Pod goro je pričakoval sprevid prej imenovani opat in prošt Janez Fattori z duhovščino in solkanskim ljudstvom, razdeljenim v oddelke. Cerkvene zastave so zaplapolale, križi so se vzdignili in veličastna procesija se je pomikala proti mestu, pozdravljena od goriških zvonov in topičev, ki so doneli na prijaznem hribčku lepe Kostanjevice v čast in slavo brezmadežne Matere božje.

Ko se je podoba približala mestu, zagrome na zidovju topovi. Škof Marotti spremlja podobo pod bogato okrašen baldahin in

vodi sprevid proti mestu kronanja. Naprej so šle razne družbe in bratovščine, za njimi je stopalo vojaštvo, potem oboroženi meščani, za njim redovniki in druga duhovščina, kateri je sledil škof v spremstvu opata Fattori in prošta Tomaža Gorzer. Za duhovščino so nesli čudodelno podobo, za njo je šlo deželno in mestno zastopstvo, plemstvo in okolu 30.000 ljudi iz najoddaljenejših krajev in različnih narodov.

V spremstvu duhovščine in ljudstva so prinesli sveto podobo med zvonjenjem zvonov in pokanjem topov okoli osme ure na Travnik.

Pred velikansko množico ljudi, ki so stali na trgu ali gledali iz oken in streh hiš, so bila prebrana slavnost zadevajoča pisma. Nato je zapel škof cerkveno himno »Veni Creator Spiritus«, »Pridi sveti Duh«. Ko so bile odmoljene predpisane cerkvene molitve, krona cerkveni dostojanstvenik po predpisih kapiteljna sv. Petra v Rimu z zlato in z biseri posuto krono Marijo in nato z manjšo kronico nebeško Dete. Zvonjenje zvonov, pokanje topov, godba, petje je oznanjevalo ta slovesni čin. Ko je cerkveni knez odpel zahvalno pesem, se je pričela pontifikalna sv. maša, med katero so peli pevci, ki so bili poklicani iz beneške republike. Med mašo je imel prekrasen slavnostni govor frančiškan P. Ludovik Marija Vedova iz beneške provincije sv. Antona. Po končani sv. maši so prenesli sv. podobo v župno cerkev, kjer je bila izpostavljena češčenju ljudstva.

Popoludne so bile slovesne večernice in po večernicah zopet cerkveni govor, v katerem je P. Bartolomej Cagioli proslavljal Mater milosti. Po pridigi so prenesli podobo v cerkev uršulink in od tod k redovnicam sv. Klare. Iz cerkve klarisinj so nesli podobo zopet na prostor, kjer je bila kronana. Tukaj podeli škof zbranemu ljudstvu, ki je popadalo na kolena in klicalo k nebeški Materi, s sveto podobo blagoslov.

Proti večeru istega dne se je začel pomikati sprevod z enako slavnostjo, kakor v jutru s sv. Gore sedaj iz Gorice proti Solkanu, kjer je bila podoba celo noč izpostav-

ljena češčenju v tedanji frančiškanski cerkvi. Celo noč so molili redovniki in ljudje pred podobo in prosili Marijo blagoslova in milosti.

Drugo jutro je sklicalo zvonjenje zvonov in pokanje topičev ljudi in jih pozvalo, da naj se zbero in pripravijo za procesijo. Z vso slovesnostjo se pomika sprevod proti vrhu Sv. Gore, kamor so prenesli podobo nazaj v Marijino svetišče, kjer so se osem dni obhajale slavnosti na čast kronane Device. Dan na dan so prihajale trume pobožnih romarjev.

Med osmino je bila vsak dan slovesna sv. maša, slovesne večernice, pete litanije in dvakrat ali trikrat na dan so poveličevali pridigarji kronano božjo Porodnico.

Sedmi dan osmine je prišel na Sv. Goro goriški cesarski namestnik z vsem svojim

spremistvom, s plemstvom in meščani, da se pokloni Devici Mariji in ji tako skaže svojo ljubezen in češčenje.

Na osmino je bila po slovesnih večernicah in po litanijah Matere božje krasna procesija s sveto podobo. Zahvalna pesem in blagoslov s čudodelno podobo zaključil prelepo slavnost.

Podoba je bila zopet postavljena v oltar, pred katerim kleči še dandanes marsikateri pobožni romar.

Tako se je vršilo to dvojno kronanje. Naj bi se tudi slavnost, ki se ima pričeti 1. septembra na Brezjah, pričela in končala z isto lepoto, z istim sijajem, kakor na Trsatu in na Sv. Gori!

Kakšen bodi mož, in kakšna žena.

Mož naj bo gospodar v hiši, a naj ne bo nikdar samovoljen, trinoški. Mož naj ukazuje v hiši, pa naj posluša tudi nasvete drugih. Mož naj samega sebe ceni, a naj se ne precenjuje. Mož naj dela kakor prebrisan trgovec, a za vsako malenkost naj se ne briga. Mož naj skrbi za svojo hišno opravilo, a naj ne stika preveč po loncih in po kuhinji. Mož naj bo družaben, pa naj ne zahaja preveč v družbe. Mož naj si ohrani otroško srce, a naj ne dela otročje. Mož naj bo katoličan že zaradi njegove zadnje ure, ne bo naj pa katoličan zato, ker mu to nese. Mož naj resnico čez vse ljubi, vendar naj ne misli, da mora vsakemu resnico povedati. Mož naj bo prijazen, a naj si ne išče vsakega za prijatelja. Mož naj se navadi, da si ohrani vedno, tudi v težavah, mirno srce, in naj ne bo bilka, ki

jo veter maje. Mož naj živi častno, a naj ne bo častilakomen. Mož naj kaže jasno, veselo obličje, a naj se nikomur ne hlina.

Žena naj bo krona hiše, pa naj nikar preveč ne pritiska nanjo. Žena naj igra v hiši pivo vlogo, a pod vodstvom moževim. Žena naj bo biser, pa naj ne želi, da bi ga vsi občudovali. Žena naj v hiši vse vidi, a naj ne gleda skozi prste. Žena naj bo vsem lep vzgled, pa naj se preveč ne kaže svetu. Žena naj bo ogledalo lepote, pa naj svoje lepote preveč ne gleda v ogledalu. Žena naj ima vedno prijazno besedo, a ne vselej zadnje. Žena naj rada deli dobrote, pa naj se z dobrotami ne ponaša. Žena naj bo pridna in pobožna, pa naj ne išče za to plačila. Žena naj se z drugimi lepo razume, pa naj ne pusti, da se drugi iz nje norčujejo. Žena naj

strogo gleda na lepo obnašanje, a naj ne išče pezdinje. Žena naj tako nastopa, da jo bodo povsod radi videli, naj pa ne želi, da bi jo povsod radi videli.

Mož in žena morata biti eno srce in ena duša, pa le za dobro; hodita naj vedno po eni in isti poti, pa ne po tisti, ki vodi v greh.

Mož in žena naj si sladita življenje, pa naj si ne želita, da bi vedno vživala sladkosti življenja. Mož in žena naj ljubita mir, a naj ga ne kupujeta, naj otroke vzgajata, pa ne »cartljata«; naj skrbita za prihodnost otrok, a na svojo naj ne pozabita, ljubita naj časno življenje, a naj ne pozabita na večnost.

Za naše fante.

Nekaj naukov onim, ki gredo k vojakom.¹⁾

Ljubi fantje! Iz ljubezni do vas sem se namenil pisati vam par vrstic v poduk, — vam ki greste letos cesarja služiti. Kar vam pišem, to vem po lastni izkušnji, saj sem star vojak.

Vem, da vas je dosti potrjenih, ki ste v Marijini družbi; lepo vas prosim, ne pozabite Marije, tudi ko k vojakom pridete. Ne mislite tega, da pri vojakih ni mogoče krščansko živeti! Ni res. Kakor si prišel pošten fant k vojakom, tako prideš pošten spet domu, ako le hočeš! Prosto voljo imaš. Res, dostikrat je prav malo časa pri vojakih, pa vseeno zjutraj, ko vstanete, lahko vsaj na kratko Bogu izročite svoje trpljenje, ki vas čaka med dnevom, opoldne ravnotako lahko izmolite angelovo češčenje in zvečer tudi ravno tako. Kdo vam to brani?

Prosim pa vas, ne bodite strahopetni kot zajec, ne bojte se pokazati svoje vere! Da, dobro je, da se včasih skrijete, pa kjer vidite, da je potreba, ne bojte se pokazati, da ste kristjani! Pokažite se s svojo svetlobo! Luč je zato, da gori. Tako je tudi pravičen kristjan luč, ki tudi druge vnema, da goré. Lepo vas prosim, ne poslušajte tistih zapeljivih tovarišev, ki so zvití ko lisica. Vam bodo govorili sladke in zapeljive besede, ker bi vas radi zapeljali v svoje zanjke, kakor so sami v njih. Ne dajte se vjeti! Marija vam je na strani, ne bojte se! Če vi nje ne zapustite, ona vas tudi ne zapusti.

¹⁾ To je dobro, da se da brati tudi takim fantom ki »Bogoljuba« navadno ne bero.

Sprva ko pridete k vojakom, nikar precej očitno ne kažite svoje barve, sprva bolj na skrivnem; potem pa, ko ste se malo privadili, zmiraj bolj očitno. Ne bojte se! Nič vam ne morejo. Pa skrivajte se kakor hočete, vas bodo prav kmalu vseeno spoznali, kdo da ste! Ti lisjaki imajo dober nos, kdo da pošteno živi. Slišali bodete marsikaj pohujšljivega, to je res; slišali bodete mnogo pikrih besed, ki bodo vam namenjene, pa vse kar slišite, skozi eno uho noter, skozi drugo vun!

Najslabše je pri vojakih zaraditega, ker tako malo izpolnjujejo krščansko vero, ne pa zaradi dela. Mnogo jih je, ki so doma pošteni fantje, ko pa pridejo k vojakom, res mislijo, da ni mogoče krščansko živeti. Pa to je zmota, veste. Ne bojte se prekrižati se pred jedjo in po jedi; nič ne marajte, če se vam tovariši smejejo, bodo že jenjali, ko bodo videli, da nič ne opravijo. Veliko dobrega lahko storite s svojim krščanskim zgledom, če hočete. Res, sprva vas bodo mnogi zaničevali in zasramovali, se bodo v vas zaganjali kakor morski valovi ob skalo, pa ko bodo videli, da ste res trdni ko skala, vas bodo pustili na miru. In še več! Začeli vas bodo spoštovati, in še marsikateri, ki nima še pokvarjenega srca, vas bo začel posnemati. Da, tako je!

Posebno vam tudi priporočam, da si naročite »Bogoljuba«, ker pri vojakih ni treba političnega lista, ker se s politiko pri vojakih nič ne pečajo. S tem storite veliko dobrega, če katerega dobite, da si naroči »Bogoljuba«; s tem zabranite, da ne bodo segali

po slabem berilu. Včasih je več prostega časa pri vojaki, kot doma; ta čas je najbolje, da ga porabite z dobrim berilom. In ko greste v službo, vzemite rožni venec s seboj, ker v službi imate čas ga moliti. K sv. maši tudi lahko greste vsako nedeljo, izvzemši ko ste v službi. Seveda, da morate prositi za vse dovoljenja. Vaše verske dolžnosti vam pa morajo pustiti izpolnjevati, ker tako je postava, veste, pisano je črno na belem.

Ne zaupajte prav nobenemu, šele potem, ko bode videli, da je kdo vam po srcu

podoben, mu zaupajte in potem se podpirajte drug drugega. Saj je rekel Jezus: »Kjer sta dva ali trije v mojem imenu zbrani, sem jaz v sredi med njimi«.

Torej, ljubi fantje, le naprej za dom in cesarja, še bolj pa za Kristusa! Vi, ki ste hrabri za cesarja, bodite še bolj za ljubega Jezusa, ki je za nas trpel! Lepo priložnost imamo tudi mi zanj trpeti, zlasti pri vojaki.

Ljubi slovenski fantje, z ljubeznijo vas pozdravlja vaš nepoznan tovariš-vojak

Benedetič Sigismund iz Trsta.

Za varstvo slovenskih deklet.

Zavod Sv. Nikolaja v Trstu.

Zavetišče za brezposelne služkinje.

Žalost in groza nas obdaja, ko beremo ali slišimo, koliko so morali pretrpeti naši predniki od krvoločnih, divjih Turkov, ki so neštēvilnokrat pustošili naše kraje, požigali naše vasi, blago in mlade ljudi plenili in odvajali v sužnost. Posebno dragocen plen so jim bila lepa slovenska dekleta, za katera so se bogati in pohotni jutrovcji kar trgali.

Turške nevarnosti so že davno minule, vendar nam srce močno krvavi in duša se nam v pomilovanju topi, ko zremo na novejši nevarnosti, ki prete onim slovenskim mladenkam, katere sili revščina, omamlja nečimurnost ali pa naganja še kak drug vzrok, da zapuste svoj tihi dom in drve za nepoznano srečo v tuji svet.

Ker smo sami priče bridkega gorja, ki tako pogostoma zadevuje cvet slovenskega ženstva, ne moremo drugače, kot glasno in močno vpiti, da odmeva do zadnjega kota naše domovine: »**Dekleta, doma ostanite!**« Vi pa, skrbni stariši (sorodniki in gospodarji), častiti duhovniki, cenjeni učitelji ter slavna županstva, vi vsi pomagajte zaježiti navale mladih ljudi do velikih mest.

Toda pri vsestranskih svarilih in pri raznih potežkočah se vendarle množi število

deklet, ki prihajajo služiti v Trst. Enkrat za vselej bodi povedano: Vzroki tiče prej v vsem drugem, kot v tem, da obstoji v Trstu zavetišče za brezposelne služkinje, to je Zavod Sv. Nikolaja, ki je ustanovljen le zato, da rešuje v nevarnosti že se nahajajoča na novo došla dekleta ali pa ona, ki so službo izgubila, — in nikakor ne zato, da jih spravljaja iz varnega domovja v velikomestne nevarnosti.

Podli postopači, ki se klatijo po deželi in lahkomišljenim dekletom ponujajo lepih služb, sumljivi sopotniki v vlaku in na ladji, »prijazni« tolmači na postaji in v luki, predrzni sopolosi, hinavski snubci, pohotni gospodarji, lahkoživci sinovi po družinah, pokvarjene tovarišice, gostoljubne starke (po prenočiščih), posredovalni uradi za službe, — vsi ti so se zakleli proti našemu mlademu ženstvu.

Iz verskega, socialnega in narodnega stališča je postalo zavetišče za brezposelne služkinje živa potreba. In res po hvalevrednem trudu in prizadevanju preblage gospe Marije Škrinjar (ki je bila Zavodu prva voditeljica) je leta 1898. bil v Trstu ustanovljen »Zavod Sv. Nikolaja« v proslavo petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva Franca Jožefa I.

V teh devetih letih (1898—1907) je sprejelo to zavetišče v svoje okrilje približno **9.000 (devet tisoč) slovenskih deklet**, katera bi se bila lahko izdubila v šumečih valovih svetovnega mesta. »Zavod« obžaluje le to, da je bilo razven teh 9.000 še mnogo drugih služkinj-trpink, katerim ni mogel dovolj pomagati vsled svojih preskromnih sredstev. Koliko deklet pa je žrtvovala naša domovina še predno je zavod obstojal! Gotovo je marsikaka mladenka tužno zvenela v okuženih prostorih velikih mest (Trst, Aleksandrija, Carigrad itd.).

Zavod je bil angel varih ne le onim dekletom, ki so v Trstu ostala, temveč tudi tistim, ki so se čez Trst izseljevala. Izvrševal je do njih vsa duhovna in telesna dela usmiljenja.

Če pomislimo, da vzdržujejo zavod le milodari, moramo pripoznati njegov velik trud, a še večjo ljubezen, ko vidimo tako lepe uspehe. Zavod sprejema dekleta že na postaji po posebnih »varhinjah« (ki nosijo na belo-rumenih trakovih svetinjico Matere božje dobrega sveta). Daje proti mali odškodnini svojim gojenkam ne le streho in hrano, temveč tudi raznovrsten poduk in koristne nasvete. Poteguje se povsod za vse njihove človeške in krščanske pravice.

Vsled naraščajoče draginje na stanarini, hrani, razsvetljavi in kurjavi prihaja zavod v vedno večje zadrege in stiske. Zato smo prisiljeni, ker poznamo važnost tega zavetišča, da trkamo na usmiljena srca širom slovenske domovine: **Pomagajte, pomagajte!**

V obrambo ugleda slovenskih služkinj moramo izjaviti še to: Marsikdo napačno misli, da dekleta, ki služijo v Trstu, niso sploh nič kaj prida. Ni res. Slovenke znajo še najlepše biti čednostne in verne. »Marijina družba«, »Marijin dom«, »Župnijska knjižnica«, »Slovenske pridige« (in služba božja), »pisma od doma« — vse to deluje v lepem soglasju z zavodom za njihovo časno in večno blaginjo.

Dekleta so tedaj vredna vsake podpore. Prihodnje leto bode obhajal zavod desetletnico svojega obstanka. Vsak po svojih močeh sezite v žep, da povečate to slavlje, ki naj zavodu zagotovi obstanek in mu pospešuje napredek.

Pomagajte, Bog Vam bo obilno poplačal — in veliko korist bode imela vsa Slovenija.

Trst, 1. julija 1907.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu.
(Via Farneto 18, II.)

O p a z k e: 1. Ker je zavod vseslovenskega pomena v tako važni zadevi, se p. n. uredništva slovenskega časopisja najuljudnejše prosijo, da ta članek blagohotno ponatisnejo.

2. Slavna županstva in slovenski denarni zavodi si bodo postavili večer spomenik, če nakažejo zavodu stalne letne zneske.

3. Želeti je, da se ustanove povsod posebne družbe ženâ in deklet, katere naj bi ne le nabirale podpore za svoje rojakinje v tujini, temveč tudi od zavoda poizvedovale, kako se jim godi.

V spomin † Jerneju Bernardu.

V nedeljo, 28. aprila, so pokopali v Ljubljani trebanjskega kaplana Jerneja Bernarda. Za krsto so šli nekateri duhovniki (saj večina znancev in sošolcev ni mogla zaradi službe božje od doma) in trebanjske Marijine hčere, ki so si solze otirale, ko so jim vodnika nesli k počitku. Bil je priprost pogreb,

ki ga je še dež motil, duhovniku, ki je vse moči posvetil delu za Boga in domovino. —

* * *

† Jernej je bil rojen v Škofji Loki dne 23. avgusta 1872. Revni starši so imeli v najemu mestno klet, kjer so stanovali in imeli malo branjarijo. Oče mu je umrl, ko je bil

pokojnik v četrtem razredu. Po končani ljudski šoli prosi mati nunskega kateheta, sedanjega župnika na Ježici, g. Šimna Zupana, da bi šel fantek v šolo, saj ima še enega doma. Katehet je Jerneja, ki je bil priden in pobožen ministrant, prav rad imel in vedel je, da je res nadarjen. Toda revni katehet in siromašna mati mu nista mogla v Ljubljani preskrbeti oskrbe. Na dobro srečo je šel gospod katehet proti koncu počitnic z materjo in dečkom v Ljubljano iskat potrebne hrane. Toda povsod so imeli že takrat, kakor tudi sedaj, pri dobrih srcih dijakov že čez potrebo. Žalosten pride katehet k svojemu stricu, proštu stolnice, blagemu g. Jožefu Zupanu: »Deček mora nazaj v Loko h kakemu rokodelstvu«. — »Naj bo,« reče gospod, »bo pa pri meni dobival vsak dan hrano, če bo priden.« — Tako je bilo takrat in je še zdaj. Duhovniki storijo in dačo vse, kar morejo in kar imajo, svet jim pa čita, da le svojega dobička iščejo. —

Tam v Strelških ulicah je stanoval mali, mirni in tihi deček, zjutraj ob kruhu in vodi, opoldne in zvečer s hrano pri proštu. Gotovo so v Ljubljani izmed največjih revežev ubogi dijaki, ki imajo hrano v ljudski kuhinji ali pri raznih dobrotnikih. Suknjica ista po zimi in poleti, tenka, da se lahko skozi vidi; če zebe, se pa malo teče. Lakote, mraza in pomanjkanja prav obilo okusi tak revež. — Učil se je Jernej lahko. Skozi celo gimnazijo je bil skoro najboljši jezikoslovec v razredu. Posebno v latinskem in grškem je prav rad pomagal tudi drugim tovarišem. Marsikateri je bil po njem rešen grozeče kljuge. Po dveh letih je bil sprejet v Alojzišče in s tem rešen večjih dijaških nadlog. — Kot dijak je bil vedno čistega in brezmadežnega življenja. Nikdar ni poznal onega ponočnega krockarskega popivanja, kjer jih toliko dušno in telesno propade. Bral je na gimnaziji jako veliko iz domačega in tujega slovstva ter si nabiral zaklade za poznejše delovanje. Zrelostni izpit je dovršil z odliko. O njegovi vsestranski omiki priča obširna njegova knjižnica.

Vrata so mu bila zdaj odprta na vse strani. Jernej je bil že davno odločen, šel je

v vinograd Gospodov kopat in sadit. Že v semenišču je veliko trpel na slabem želodcu, boleznih, ki ga je spravila v grob. Bil je vedno reven, ker kljub vsej nadarjenosti in izvrstnemu napredku ni mogel dobiti nobene trajne ustanove. V semenišču je bil kakor na gimnaziji, med najboljšimi. Bral in studiral je veliko in temeljito. Kot dijak in bogoslovec je bil na počitnicah čez dan večinoma v samostanski mežnariji, kjer so se zbirali njegovi prijatelji, dijaki, nekdanji ministranti, zdaj večinoma duhovniki: Janez Čadež, p. Adolf, Matevž Sušnik, Jožef Demšar, Jesenko, Miklavčič, Benedičič. Med nje je rad zahajal katehet S. Zupan in jim naredil kako primerno igro iz dijaškega življenja, cerkvenik je pa skrbel za petje. Vsi so se veselili pridnih dijakov.

Marsikatero dobroto je Jerneju skazal tudi uršulinski samostan. Kadar je prišel na počitnice, je imel hrano v samostanu. Z največjim navdušenjem je nam sošolcem pripovedoval, kako je prijetno v samostanu. Gotovo mu je bilo tudi to nagib, da se je posvetil duhovstvu. Kateheta Zupana je imel rad kakor očeta. Lani mi je pravil: Ko mi je bilo hudo, sem šel tja na Ježico h gospodu, ki mi je bil dober kakor oče. Vse je tam povedal, vse zaupal. Ob taki priložnosti se je tudi pokazalo, kako mehkega in blagega srca je bil ranjki.

Kot kaplan je služboval v Smledniku, na Blokah, v Postojni, v Sv. Križu pri Litiji in skoro osem let v Trebnjem. Povsod je bil mož dela, ki ni nikdar gledal na svojo osebo. Pri Sv. Križu je prevzel lepe naprave za kaplanom g. Pristovom, ki je odšel k jezuitom in na isti podlagi vse naprej razvijal.

Skoro osem let je bil v Trebnjem neumorno delaven. Za smrt bolan je še opravljal vso šolo, do pet ur na dan. Delo ponižnega in skromnega Jerneja se je kazalo povsod: v šoli, cerkvi, Marijini družbi...

Nikomur ni nič hudega storil, vendar so ga sovražili, kakor sovražijo vsakega duhovnika, ki stori svojo dolžnost. Jernej ni poznal strahu. Lotil se je dela, navduševal, prepričeval. Z drugim gospodom je imel on največ zaslug, da se je ljudstvo v trebanjski

okolici tako politično zavedlo. Povsodi ga niso poznali, nekateri farani so mu delali večkrat grenke ure. Ni zdihoval in obupaval, žalosti se vendar ni mogel ubraniti.

V postu je šel v Leonišče; slabe moči so se v delu izrabile. — V boleznih je vedno

upal, da bo šel nazaj v Trebnje, kjer je bil tako zadovoljen, — nazaj delat in trpet. Jezuit p. Lempl ga je pripravil na smrt. Mirno je izdihnil, saj je bil vedno pripravljen. »Hodi za menoj!« kliče svojim sobratom in otrokom Marijinim. Molimo zanj! A. O.

Prošnja.

Četrť stoletja je minulo, odkar so bile poklicane šolske sestre iz mariborske matrne hiše v Celje, da bi tam podučevale slovenska dekleta mesta Celje in celjske okolice, za katera še dozdej vlada ni ustanovila javne šole. Tiho so prišle, brez slovesnega sprejema, tiho in mirno so delovale po geslu: Vse za vero, dom cesarja! V začetku je bila šola, na kateri podučujejo šolske sestre, dvorazredna; polagoma se je razširila v šestrazrednico, in upanje je, da se prihodnje leto razširi v sedem-, oziroma osemrazrednico. Kako vestno izvršujejo šolske sestre na imenovani šoli svojo nalogo, kaže priznanje ne le starišev, kateri jim izročajo svoje otroke, ampak tudi slavne šolske oblasti smatrajo ta zavod kot izbornou urejeno šolo.

Ker pa ljudska šola ne zadostuje vsem potrebam, zato želi »Katoliško podporno društvo«, ki vzdržuje zasebno dekliško šolo, da osnujejo šolske sestre še gospodinjsko šolo, meščansko ali višjo dekliško šolo, sirotišnico, zavod za pokvarjene deklice, posredovalnico vsakovrstnih služb; in slednjič se želi postaviti cerkvena, posvečena presv. Srcu Jezusovemu.

Omenjeni zavodi niso le velike važnosti, ampak tudi zelo potrebni. Doslej so bile slovenske deklice prisiljene obiskovati mestno meščansko šolo, kjer pa je vse naperjeno na to, da se jim zamori ljubezen do materinega jezika. — Ker gospodinja hiši tri vogle podpira in je od gospodinje odvisna sreča ali nesreča cele družine, treba jej je znati umnega gospodinjstva. Zato bo gospodinjska

šola skrbela za izobrazbo dobrih gospodinj, posebno kmečkih. — Kako težko dé kmečkemu dekletu, ki pride v mesto služiti, pa ne vé, kam bi se obrnilo; temu naj odpomore poselska posredovalnica, ki bo pomagala gospodinjam dobiti dobre ženske poste. — Da zapuščeni otroci ne bodo pohujšali drugih in zabredli v hudodelstva, skrbel bo zavod za zanemarjene in pokvarjene deklice in sirotišnica, ki bo gotovo dobrodošla tistim, ki bi morali drugače otroke poslati v tuj zavod, kjer se odtujijo narodu.

Kje se bo pa vzel potrební denar za vse to? Dokler dobivajo šolske sestre tako pičlo plačo, kakor doslej, seveda same ne morejo nič storiti; pa tudi »Katoliško podporno društvo«, ki jih podpira, ne razpolaga s kapitalom. Razume se samo ob sebi, da mora zbirati denar slovensko ljudstvo, kateremu bodo zavodi koristili. Dežela in država bodeda dali tudi podpore.

Oprti na rek: »Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača,« obračamo se do vseh domo- in rodoljubov, do vseh občinskih in drugih zastopov ter do vseh za blagor ljudstva vnetih poso'ilniških odborov s prisrčno prošnjo, da pomagajo uresničiti omenjene zavode z radodarnimi prispevki. Vzgleđ naj nam bo Korotan, doslej vedno tužni imenovan; v dveh letih so maloštevilni Korošci nabrali čez 100.000 K za gospodinjsko in narodno šolo. V prvi vrsti pa prosimo dekleta in žene, da pokažejo svojo znano požrtvovalnost; saj so zavodi namenjeni ženskemu spolu.

»Katoliško podporno društvo je za spodnji Štajer določilo v posameznih župnijah zaporne osebe, ki pobirajo prispevke. Te so od društva pooblašcene in potrjene in zato jim lahko zaupate. Za vse dobrotnike se bere vsak prvi petek sv. maša, in vsak dan trikrat molijo šolske sestre skupno za žive in pokojne dobrotnike. V šoli pa se tudi z otroci moli v ta namen. Kdor plača 1 K na leto, postane podporni ud, kdor plača 4 K na leto, postane redni ud »Katoliškega podpornega društva«, kdor pa plača 80 K enkrat za vse-

lej, postane njega ustanovnik. Pa tudi vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Prispevki se lahko tudi pošljejo naravnost na »Katoliško podporno društvo v Celju«. Ker se potrebuje za vse zavode veliko denarja, pobirala se bo udnina več let zaporedoma, tako da se udom ne bo veliko poznalo, ko bodo dali vsako leto mali prispevek. Z združenimi močmi se bo v nekaterih letih vse doseglo.

Katoliško podporno društvo v Celju.

Spomini vojaškega duhovnika.

(Piše Frančišek Premru.)

Konec okupacije.

Dne 21. septembra je bila bitka na Romanjplanini, drugače imenovani Bandin Odžak ali Senkovič. To je bil zadnji poveči okršaj, v katerim je bila sovražna sila zlomljena. V tej bitki je padlo 84 mož in 3 častniki, a ranjenih je bilo 9 častnikov in 366 mož. Med zadnjimi je bil četovodja Aleksander pl. Pantasi, veleposestnik, rodom iz Pančove, grško-iztočne vere. Sovražna krogla iz topa odbila mu je doljno čeljust, zdrobila mu desno roko in ga ranila v prsi. Dva dni so potrebovali, da so ranjence dopeljali v Sarajevo. Prizor, ki sem ga videl, mi ni mogoče opisati; omenim samo imenovanega četovodja. Razstreljeni jezik mu je visel pri goltancu doli; s cevjo se mu je morala vlivati hrana. Koliko je moral revež trpeti, in glej, še zastokal ni. Pravega krščanskega junaka, polnega ljubezni do nepoznanega soborilca se je pokazal na poti. Zdravnik, ki je ranjence spremljal, je pripovedoval: »Deževalo je in zelo hladno je bilo, pota slaba, večkrat smo morali počivati. Koliko so morali ranjeni trpeti, ko je že meni bilo kaj težko. Bilo je drugi dan potovanja, ko imenovani junak opazi ranjenika brez plašča. Prišlemu zdravniku z znamenji pokaže, naj revčeku dá odejo, da ne bo zmrzoval. Zdravnik mu reče, da je sam težko ranjen in potrebuje odeje sam. On pa pokaže, da ima plašč in odejo, tovariš pa ne enega ne drugega.« Štiri dni je še živel v bolnišnici, dokler ga ni smrt rešila groznih muk. Lep zgled pravega junaštva, krščanske potrpežljivosti in požrtvovalne krščanske ljubezni!

Ponosna Bosna se je pomirila, ustaši so bili poraženi in razkropljeni, hadži Loja vjet, naša vojska je celo zasedla sandžak Novipazar. Zmagonosni Filipović se je vrnil v zlato Prago, znamenje, da je težko delo končano. Kar je bilo vojaštva potreba za posadke, je ostalo v Bosni, drugo se je vračalo veselo domov. Sarajevo se je jelo prazniti, ali bolnišnice še ne. Zdravnikom in meni je ostalo težavno delo slej ko prej, samo, da so prvi v noči lahko počivali, meni pa so se noči nad polovico skrajšale. Zdaj se je zgodilo, na kar je duhovni tovariš pozabil, ko mi je izročil pastirovanje VI. divizije, namreč na mrtve.

Po izvestju generalnega štaba je padlo dne 3. septembra pri Mokrem 1 častnik in 13 mož, 21. septembra pri Bandin-Odžaku pa 3 častniki in pa 84 mož, toraj skupno 101. Teh legitimacije v plošnatih mednih škatljicah sem dobil od generalne komande, da jih vpišem. Nekaterih se je držala še strjena kri. Kaj neprijetno odpirati! Tolikega posla sem se zares ustrašil. Kaj naj storim? Naj li ranjence in bolnike zanemarim? Tega ne morem, srce mi ne dá, drugo pa moram. Toraj oboje, naj pa noč pomaga! Po večerji, ko sem izmolil sv. rožni venec, da ne bi kasneje moleč ga zaspal, sem sedel k mizi in pisal večkrat do ene, tudi do dveh popolnoči. Ob šestih zjutraj sem bil že na nogah, da sem šel maševat za svoje žive in pokojne ovčice, ker plačanih maš nisem imel.

Proti koncu novembra smo začeli na moje pritiskanje umrle z vojaškimi častmi, z godbo in častnim spremstvom spremljati k zadnjemu po-

čitku, kar me je dokaj časa in tudi truda stalo, ker sem moral po dvakrat, trikrat na dan na pokopališče. Razmere so se proti koncu leta v toliko izboljšale, da nismo imeli toliko števila bolnikov; kar je bilo količkaj sposobno za pot, smo poslali domov. Meseca januarja sem že lahko vzdihnil: hvala Bogu, najtežje je prešlo, to kar je, se bo že opravilo! Ali sem se uračunal! Na prošnjo pokojnega knezoškofa lavantinskega so pustili njegovega dovedanega naslednika, ki so pastirovali v bolnišnici št. 15, eno uro daleč od Sarajeva, domu in obenem odslovili duhovna bolnišnice št. 3, ki je bila v Sarajevu. Jaz pa dobim nalog, tudi te dve bolnišnici pastirovati. Osupnil sem, nisem mogel verjeti, mislil sem si: Kaj so znoreli? Jaz da naj delam za štiri? Saj ni mogoče. Ali, hočeš, nočeš, moraš! Šel sem k predstojniku generalnega štaba, da mu potožim svoj položaj, da sem dozdej že dvojno službo opravljal in jo še opravljam. On mi reče: »Naj vam bo v čast in spodbudo, da imamo zaupanje v vašo zmožnost in delavnost, sicer se pa more vse, ako se hoče.« Potrj sem rekel: storil bom, kar je v moji moči. Ali imam ranience, ki smo jih morali preseliti radi nevarnega prisada v vilo Čengić, eno uro daleč; tega peš ne morem, že zaradi izgube časa ne. Pojdite doli, mi reče, in podpolkovniku, zapovedniku vojaških voz, recite v mojem imenu, naj skrbi za voz. Da na kratko povem; voza nisem dobil, pač pa konja jahača z besedami: »Saj izgledate kot kak huzar, boste že jahali.« Prosil sem, naj mi dajo pohlevnega konja in postal sem, kakor so rekli, dosti spreten jezdec.

Dragi bravec, ti boš mislil, da ne pišem resnice, ker ni mogoče, da bi en sam človek toliko prenesel. Odkritosrčno ti rečem, ko bi ne bil sam doživel in izkusil, bi vsakemu, ki bi mi kaj takega pripovedoval, v obraz rekel: lažeš! Ali jaz imam svedoka v prevzvišenem knezoškofu Napotniku, ki se bodo gotovo spominjali, da sem moral k svojemu poslu prevzeti še imenovani dve bolnišnici.

Dela torej dovelj, vendar mi je bilo v toliko olajšano, da se je število bolnikov bolj in bolj manjšalo in tudi smrtna kosa je postala bolj usmiljena, saj je 5. maja zavihrala na bolnišnici bela zastava v znamenje, da je mrtvašnica prazna čez dolgo, ali ne za dolgo, kajti koj drugi dan sem imel zopet štiri mrličje v njej.

Sedaj je prišel čas, da poskrbim sobo, v kateri bi za stalno namestil kapelo. Po dolgem, vztrajnem moledovanju se mi je odredila soba,

katero sem dal po veččem vojaku lepo marmorirati. Kapela je bila tu, ali brez pravega oltarja. Naprosil sem torej vojaško zapovedništvo, naj mi dovoli potrebno svoto, da postavim čisto navaden oltar s tabernakelnom. Dobil sem celih 75 gld., kaj malo za moje potrebe. Pomagal sem si z nabiranjem prineskov pri zdravnikih in častnikih in tako dopolnil gori omenjeno svoto na 120 gld., in oltar je bil kmalu gotov.

Sredi meseca junija sem dobil nalog, da potujem v bosansko krajino, da z vojaki pešpolka št. 78 opravim velikonočno spoved. Trpel sem mnogo od velike vročine, več pa še od neznosne žeje, ki me je primorala lužnico, polno žabjih jajc, piti. S službenega potovanja sem se vrnil 2. avgusta v Sarajevo, da tamkaj doživim žalosten dogodek, namreč velik požar, ki je uničil tudi katoliško cerkev. V srce me je zazebló, videti kako se je nagnil križ na stolpu in se ž njim vred zrušil na tla. Bili smo brez božjega hrama in smo morali pod milim nebom službo božjo opravljati.

Prišla je jesen, zima ne daleč, a mi še brez strehe. Opozoril sem župnika, da je treba kaj poskrbeti, ali ta mi reče: odkod in s čim? Uvidel sem, da se bom moral jaz za stvar zavzeti. Šel sem torej k vojaškemu poveljništvu, kateremu sem razjasnil potrebo, da dobimo primeren prostor, odnosno stanovanje, katero bi za silo služilo za službo božjo. Odgovorilo se mi je, da je neko prostorno stanovanje prazno, ali za to svrhu ni sposobno, ker je bil tam konjski hlev. Jaz na to rečem: Ali se ni naše odrešenje v hlevu začelo? ali ni bil naš Zveličar v hlevu rojen? — Potem je prav; ogledajte si, če vam ugaja in pridite mi javit. — Vrnivši se, sporočim, da je prostor primeren, samo je treba precej popravka in napravka ter prosim, naj bi se to delo dalo izvršiti po vojakih pionirjih. Brez zapreke, je bil odgovor in takoj je bil pozvan pionirski častnik in dobil nalog, da po moji želji vse uredi. Dal sem prejšnji hlev nanovo ometati in pobeliti ter nov pod postaviti. Iz lastnega nagiba so vojaki na streho postavili mal stolpič s križem, ki naj bi svedočil, da je ta stan namenjen službi božji.

Nekega dne pridem, da vidim v koliko je delo napredovalo, in najdem v kotu dvorišča zvon, ki smo ga rešili iz pogorišča. Obenem pride tudi častnik delo nadzirat. Ta me vpraša, kaj da bo s zvonom, ali se ne bi mogel kam obesiti, da bi se moglo zvoniti? Na moje vprašanje, kam in s čim, mi reče: Veličastni, mi imamo stavbe-

nega lesa na razpolaganje, če vam je prav, dam postaviti na mestu, kjer hočete, oder, da obesimo zvon brez kakih stroškov. Zgodilo se je; za bogoslužje je bilo preskrbljeno, ne da bi se bil vinar izdal. Sam bosanski apostolski vikar je kapelo blagoslovil, jaz pa sem pridigal.

Na levi strani dvorišča sta bili dve sobi, prvo, dosti prostorno, sem odredil za šolo, drugo, manjšo, za žagrad. Z božjo pomočjo sem dosegel, kar sem želel in tudi dopolnil. Njemu bodi čast in hvala!

Komaj je bilo to delo dovršeno, mi je božja previdnost odkazala drugo polje delovanja. Na svojem potovanju sem deloma sam videl, več pa še od samih častnikov slišal, kako siromašna, da celo nedostojna za sv. opravilo je skoraj povsod mašna obleka; saj tudi v Sarajevu ni bilo mnogo bolje. Pride mi na misel, da se obrnem na razne samostane, ki hranijo ponošeno mašno obleko, ki se več ne rabi, ki pa bi v Bosni služila za parado. Moj trud ni bil zastonj, dobri Bog je naklonil, da je moja prošnja za ubogo bosansko cerkev prišla do znanja pobožnega dvornega

svetnika v pokoju pl. Hofmana v Gradcu, čigar gospa je bila predstojnica društva za izdeljavanje cerkvenih oblačil. Kmalu dobim od blagega gospoda list, v katerem mi je javil, da se je ustanovil v Gradcu odbor, ki bo kolikor mogoče skrbel, da se ubogi cerkvi v Bosni pomore. Dobro je skrbel; ne samo, da je sam mnogo lepih stvari nabral, sem po njem tudi prišel v dotiko s Solnogradom, Inomostom, z Vratislavom na Pruskem, da celo z Bruselom v Belgiji, iz katerih mest sem dobival naznanilo o odpošiljavi cerkvenega blaga. Uvidel sem, koliko posla sem si nakopal na glavo in kaka odgovornost me čaka, katere si nisem upal nositi. Zato naprosim bosanskega apostolskega vikarja, naj imenuje odbor za razdeljenje pričakovanih darov, kar se je zgodilo. Dobili smo mnogo in lepih stvari, mnogo več novih, kakor starih ali dobro popravljenih. Naj omenim, da smo dobili osem ciborijev in štiri kelihe čisto nove itd. Razdelilo se je na razne župnije po potrebi. Razume se, da sem najlepše paramente odločil za Sarajevo.

Misijonske drobtine.

Alaska v Severni Ameriki. Na obrežju Severnega ledenega morja v mestecu Nome leži najbolj oddaljena misijonska postaja na svetu. Cela pokrajina je prava ledena puščava brez življenja. Najmanjšega drevesca ali grmiča ne najdeš nikjer. Osem mesecev traja ostra zima in mraza je do 50° C. Morje zamrzne koncem oktobra in ostane pokrito z debelim ledom do srede junija. Pa tudi sredi poletja ne manjka ledu. Le par čevljev

v zemljo je treba kopati in prideš do ledene skorje. Prebivalci, zakopani v sneg in led, so navadno pol leta popolnoma ločeni od vsega sveta. Šele koncem februarja prične voziti pošta s psi, ki so velika dobrota za te kraje. Do mesta Juneau v Južni Alaski pridejo poštni pošiljave s parnikom, odtod potrebujejo še dobrih dvesto ur do Nome. Čisto razumljivo je, da se v taki daljavi veliko pošiljatev, posebno pisem, izgubi. Tudi v

tem zapuščenem in žalostnem kraju naše zemlje se oznanjuje Kristus. Pred petimi leti so dospeli semkaj prvi misijonarji in ustanovili misijonsko postajo z velikim naporom in žrtvami. Ljudstvo, imenovano »Eskimos«, je še nepokvarjeno in zelo sprejemljivo za resnice svete vere. Danes štejemo tam 150 katoličanov, kar zadostuje za prvi hip. Misijonarji imajo namreč silne težave z izredno

vani »bramanci« in »budisti«. V galski škofiji na otoku Cejlonu se je dal krstiti imeniten budistovski svečenik, po imenu Gnanalhinvansa, kar je vzbudilo velikansko pozornost med ljudstvom.

Nesreče po katoliških misijonih. Iz Srednje Afrike poročajo o hudi lakoti, ki traja že osemnajst mesecev. Po potih leži polno mrličev, za katere se pulijo zveri. Mnogo

Romarska cerkev na Brezjah.

težkim jezikom. V dveh in še več letih se zamorejo komaj priučiti zasilnim izrazom.

Tritšinopoli. Najbolj trdovratna vrsta poganov v Indiji so bramanci. Do zadnjega časa se je le malokrat čulo, da bi se spreobrnil bramanec. Danes pa šteje krščanstvo že tudi med njimi izvrstnih vernikov. Celo predmestje v Tritšinopoli je krščansko.

Cejlon. V zadnjem času prestopajo vedno bolj v katoliško cerkev pogani, imeno-

ljudi se vtopi iz obupa. Stariši mečejo otroke v vodo, ker jih ne morejo preživiti. Podobna poročila nam prihajajo iz kitajskih misijonov. »Kako nas boli srce; vidimo na stotine lačnih siromakov po cestah in ne moremo pomagati,« piše misijonar. Nujna pomoč je potrebna. — Na Karolinskih otokih je razsajal v zadnjem času strahovit vihar, takozvani »tajfun«. Morsko valovje je zasulo da-leč naokoli rodovitno zemljo s peskom,

okrog tristo ljudi je vtonilo in petnajststo jih tava okrog brez domovja.

Vzbujajmo zanimanje za misijone. Imeniten mož, bivši protestant, piše: »V katoliški cerkvi se mi zdi najbolj čudno, da vidim marsikje le tako malo zanimanja za trpljenje in delovanje neveste Kristusove po tujih krajih. V dvajsetih letih, odkar sem katoličan, čul sem samo enkrat s prižnice govoriti o misijonih. Pri protestantih je vse drugače. Pogovori o delovanju misijonarjev v takozvanih misijonskih urah, brezštevlni shodi, kjer se verni navdušujejo za gmotno podpiranje misijonarjev, so na dnevnem redu. Tako malo zanimanja se mi zdi tembolj čudno, ker ravno proučevanje katoliških misijonov čudovito poživlja in utrjuje versko prepričanje.

Filipinski otoki. Že lansko leto smo poročali o velikem pomanjkanju duhovnikov na Filipinih, odkar je izgnala ameriška vlada redovnike. Župnije, broječe nad 30 tisoč duš, so brez pastirja. Protestantovski agitatorji

skušajo izrabiti žalostni položaj in iztrgati narod katoliški cerkvi. Cela truma dobro plačanih agentov razširja krivoverstvo in razdali so že nad šeststotisoč svojih knjig med ljudstvo. Katoliški škofje po pravici kličejo: »Še nikdar nismo tako živo čutili pomena Kristusovih besedi: Žetev je velika in delavcev je malo!«

Sodba kraljevega namestnika v Indiji o katoliških misijonih. »Globoko spoštujem tako požrtvovalnost. Ako bi angleška cerkev imela take apostole, bi bil danes ves svet v angleških rokah,« glasé se besede dotičnega dostojanstvenika.

Zedinjene države Severne Amerike. V Wašingtonu so ustanovili misijonsko hišo, kjer se vzgajajo mladeniči za apostolsko delovanje. Med brezštevlnimi ameriškimi krivoverci prirejajo se misijoni po protestantovskih župnijah. Družba je dosegla že lepe uspehe. V preteklem letu jih je prestopilo osem tisoč tristodvainpetdeset v katoliško cerkev.

Po svetu.

Red velikega križa sv. groba so poslali sv. Oče kralju Meneliku kot zahvalo za red abesinske zvezde in za naklonjenost, ki jo izkazuje kralj katoličanom. Kraljica pa je prejela v dar krasen mozaik s sliko Gospe vedne milosti. Odlikovan je tudi prestolonaslednik in več dvornih velikašev.

V lateranski cerkvi v Rimu so odkrili nagrobni spomenik Leona XIII. Krasno kiparsko delo je izvršil rimski podobar in umetnik Tadolini. Ves spomenik je visok devet metrov, pet metrov pa širok.

V Lurd. Avstrijski romarski vlak odide z Dunaja k lurški Mariji dne 16. septembra. Vož-

nja in hrana tja in nazaj stane za potnike II. razreda 400 K, za III. razred pa 250 K. Naročila sprejema č. g. Ign. Horteček, kapelan, Dunaj XIII/2, Penzingerstrasse 90.

Na pravo žilico so potipali. Zadnji čas se je bila začela prava satanska gonja zoper katoliške duhovnike po nekaterih italijanskih mestih. Sodruga in poulični pobalinj so napadali na javnih prostorih duhovnike pa tudi druge katoličane; lotili so se tudi cerkva in jih oskrunjali. Sv. Oče so z ozirom na to ukrenili, da prenehajo do oktobra vsi romarski vlaki, ker ne morejo jamčiti za varnost duhovnikov in drugih potnikov iz tujine. Italijanska vlada je v zadregi ter izjavlja, da bode strogo kaznovala vse poulične

napadalce; še bolj so pa prizadeti trgovci in gostilničarji, ki imajo svoje dohodke povečem le od tujcev, ki dohajajo v Rim in v druga italijanska mesta. Ko se bodo izstradali, bodo že pončili svoje ljudi, da je treba duhovščino spoštovati, tujce pa spoštljivo in dostojno sprejemati. Dognano je, da je protiversko gonjo v Italiji začelo framasonstvo. Francoska loža je darovala v ta namen 20.000 frankov.

Verska slavnost. Kongres v proslavo sv. Rešnjega Telesa v Metz u se je izvršil, kakor je bilo pričakovati, prav impozantno. Na kongres je prišlo nad 6.000 duhovnikov in škofov iz vseh krajev in delov sveta. Županstvo je udeležence sijajno sprejelo; vse mesto je bilo v zastavah, cvetlicah in slavolokih. Pri svečanostnem sprejedu je bilo navzočih okrog 4.000 otrok, kar je napravilo na občinstvo nepopisno ljubeč vtis. Pri tej priložnosti je kardinal Fischer iz Kolina prav navdušeno bodril navzoče škofove iz Francije in jim dajal poguma, da vztrajajo v težavnem boju. Poudarjal je kardinal tudi, da spada procesija na čast presv. Evharistiji med najlepše manifestacije, kar jih je doslej videl moderni svet. Prisrčno je govoril tudi papežev zastopnik kardinal Vanutelli.

Katoliško vseučilišče v Freiburgu v Švici šteje 84 profesorjev; mnogi izmed njih se dosegli že svetovno slavo in so zasloveli kot učenjaki prve vrste. Poleg Nemcev je mnogo Francozov, Avstrijcev, nekaj Italijanov, Belgijcev, Poljakov, ki vsi žive v slogi ter se trudijo, da pribore z vednostjo in pridnostjo mladi, katoliški visoki šoli slavno ime. Vseučilišče ni zasebno, ampak državno.

Sv. Oče so izdali dekret sv. kongregacije, ki obsoja 65 zmot, ki so se širile in hotele udomačiti med takozvanimi modernimi katoličani.

Dekanijo Videm na Štajerskem je dobil preč. gosp. Hinko Verk, doslej dekan v Kozjem.

Delo za unijo. Z velikim veseljem so pozdravili vsi katoliški krogi shod slovanskih bogoslovnih učenjakov, ki se je vršil 20. julija na Velehradu. Namen tega sestanka, ki ga je sklical Čeh dr. Stojan, je bil, posvetovati se, kako delati za unijo, za združenje s katoliški cerkvijo med Rusi. Pri zborovanju je govoril tudi prefekt v ljubljanskem semenišču č. g. dr. Grivec. Na shodu je bilo več slovanskih škofov, ki so obljubili, da bodo v Rimu na merodajnih mestih povedali, da Slovani zaslužijo najkrepkejšo podporo in popolno zaupanje sv. stolice. — Bog daj, da bi ta sijajni

shod imel kmalu tudi dejanske uspehe in da bi se Slovani prejkoprej združili v katoliško celoto in edinost!

Slovenski novomašnik v Rimu. Pred kratkim je dovršil bogoslovne nauke v rimskem Germaniku dr. Jožef Srebrnič ter je bil ondi posvečen za mašnika. V domačem kraju v Solkanu pri Gorici je prvokrat maševal dne 4. avgusta. Velečislani gospod je bil svojčas nastavljen že kot gimnazijski učitelj v Gorici, a se je odločil za duhovski stan; bil je kot dijak na dunajskem vseučilišču predsednik slovenskega katoliškega dijaškega društva »Danica« in užival vsestransko zaupanje. Bog daj učenemu doktorju obilno uspeha in blagoslova v domovini!

Jame razbojnikov. V dobi napredka se množe po velikih mestih organizirane družbe zločincev, ki imajo namen krasti, zakrivati zločince, podkupovati sodnike in policaje in tudi moriti. Na slab glas sta vsled tega zlasti prišli italijanski mesti Napolj in Palermo. Morda je tudi v Trstu zadnje zavratne umore izvršil član take propale sodrge. Bolj kakor vsaka pridiga nam taki žalostni pojavi glasno govore, kam zaide človek brez vere in brez Boga!

Posledica pijančevanja in branja slabih časopisov. Dne 16. julija je sedel pred porotnim sodiščem na Dunaju priletni kovač, ki je usmrtil svojo ženo in hčer, sina pa težko poškodoval. Časopisi popisujejo tega nesrečneža kot strastnega pijanca, ki je imel časih od samega alkohola ves višnje obraz. Svoj strašni zločin je izvršil, kakor je sam trdil, iz obupa, ker ni imel zaslužka, toda neposreden vzrok, da se je tako izpozabil, je bilo branje socialno-demokratskega časopisa »Arbeiter-Zeitung«, ki je v njem bral tudi o nekem takem umoru. Nesrečni alkohol, nesrečno brezbožno časopisje, — koliko zla in gorjaja provzročiš!

Dunajčani s svojim županom v Marijinem Celju. Dne 15. julija je prišlo v starodavno Marijino svetišče 3.000 dunajskih romarjev; velikanško navdušenje je vladalo med njimi osobito, ker so imeli v svoji sredi voditelja krščanskih dunajskih prebivavcev, svojega ljubljenca, župana dr. Luegerja. Ko je došel slavljeno župana avstrijskega prestolnega mesta, je izpregovoril na obilne množice navdušen pozdrav, nakar se je pomikalo 5.000 mož v izprevedu v cerkev. Poleg službe božje in cerkvenih nagovorov, se je vršilo tudi slavnostno zborovanje zunaj cerkve. Navzoč je bil tudi škof dr. Marschall.

Dragonski častnik — novomašnik. V Ino-mostu je bil posvečen za novomašnika Arbogast grof Attems-Petzenstein. Novomašnik je star 33 let, hodil je v gimnazijo v Gradcu ter je bil pozneje nadporočnik pri 7. dragonskem polku. Leta 1903 se je poslovil od vojaščine ter se je posvetil duhovskemu stanu.

Velikanska cerkev. V Šent Pavlu v Severni Ameriki je nadškof Ireland blagoslovil temeljni kamen za novo katedralo, ki bo stala 15 milijonov kron ter bo dovršena še-le čez tri leta. Cerkev stoji na najlepšem kraju mesta in je dolga 274 čevljev, 140 pa široka. Ko se je slovesno blagoslovil temeljni kamen, sta imela navduševalne govore tudi župan in guverner. Predsednik Roosevelta pa je pisal nadškofu pristržno pismo.

Slovenski časopis »Glas Svobode« v Ameriki mora biti res lep list, če se pomisli, da urednika Konda in Kaker niti svojih otrok nista dala krstiti. Tako vsaj se je pisalo.

Nesrečna smrt. Utonil je pri kopanju v Soči kanalski župnijski upravitelj č. g. Leopold Pečenko. Tovariši so ga čuli klicati na pomoč, a mu niso mogli pomagati, ker je bilo že temno. Ves Kanal žaluje za priljubljenim duhovnikom.

Častitljivim je bil prištet dne 24. julija duhovnik Janez Bosko, ustanovnik salezijanske družbe. Umril je še-le pred 19 leti.

Po domovini.

Štiridesetletnica na Brezjah.

Lepa slovesnost se je obhajala dne 5. avgusta, na sopraznik Marije Snežnice, pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Ondi so namreč duhovniki, ki so bili leta 1867. posvečeni, oziroma stopili v duhovno pastirsko službo, obhajali štiridesetletnico mašništva. Temu so se pridružili tudi trije gospodje, ki so se sicer leto pozneje izšolali, pa so tudi leta 1867. novo mašo peli. Tem trem gospodom so vsi tovariši pomrli.

Naj slede imena dotičnih velečastitih gospodov po abecednem redu:

- a) Fetti-Frankheim Anton, stolni kanonik v Ljubljani; Gerčar Janez, duhovni svetnik in župnik v Dobu; Karet Janez, župnik v Nemški Loki; Košmelj Janez, župnik v Begunjah; Kummer Alojzij, župnik v začasnem pokoju v Stari Loki; Kunstelj Janez, dekan v Cirknici; Novak Janez, dekan v Radoljici; P. Rudolf Vagaja O. S. B. iz Admonta, župnik v Grebinjah (Gröming) na Gornjem Štajerskem; Virant Janez, kanonik v Novem mestu.

- b) Karlin Janez, župnik v pokoju v Škofji Loki; Maloverh Gregor, duhovni svetnik in župnik v Št. Vidu; Zupančič Anton, monsignor in profesor bogoslovja v Ljubljani.

Razun gospoda Kunsteljna, ki je bil zadržan, so se vsi drugi gospodje udeležili te lepe slovesnosti.

Veliko sv. mašo je pel kanonik Fetti-Frankheim, pevski zbor z Brezij se je dobro obnesel. Po maši je bil »Te Deum« in blagoslov z Najsvetejšim. Potem se je opravila »Libera« za pokojne tovariše. Opoldne je bil obed pri gostoljubnih oo. frančiškanih. Najprvo je povzel besedo msgr. Zupančič, ki se je zahvalil, da se je ta slovesnost skupno vršila. Potem je nazdravil kanonik Feti-Frankheim, ki je povdarjal, koliko se ima on in tudi drugi gospodje zahvaliti Materi božji, ter da so si ravno zato izvolili to svetišče na Brezjah za kraj svojega sestanka. Nato napiše župnik Kummer papežu, cesarju in škofu.

Papežu: »Beatissimo Pio Papae et Domino nostro, sanctae universalis Ecclesiae Pontifici multi anni et aeterna memoria!« — Po slovensko: »Svetemu očetu papežu in gospodu našemu, sv. vesoljne cerkve škofu, mnoga leta in večni spomin!«

Cesarju: Serenissimo Francisco Josepho, imperatori nostro multi anni!« — »Presvitlему našemu cesarju, Frančišku Jožefu, mnoga leta!«

Škofu: »Celsissimo Antonio Bonaventurae, episcopo nostro, vita et perpetua memoria!« — Po slovensko: »Prezvzišenemu škofu našemu, Antonu Bonaventuru, dolgo življenje in vreden spomin!«

Potem se je spominjal pokojnih sošolcev, rekoč: »Animabus condiscipulorum defunctorum praesertim sacerdotum, pax a Domino et aeterna gloria atque felicitas in lumine sanctorum. Eorum memoria sit in benedictione!« — Po slovensko: »Dušam pokojnih sošolcev, zlasti duhovnikov, bodi mir od Gospoda, večno izveličanje in blaženstvo ob svitlobi svetnikov. Njih spomin bodi blagoslovljen!«

Potem je še veleč. p. gvardijan Avrelj Knafelj izrazil svoje veselje, da so jublanti izvolili Brezje za svoj sestanek ter jim je v lepih besedah čestital.

Pri obedu so si gospodje drug drugemu pripovedovali dogodke iz svojega življenja. A kmalu je bilo treba ločiti se; ob dveh so se jeli razhajati na vse strani in ločili so se s srčno željo, naj bi jim mili Bog dal še ućakati zlate maše. Vredno je omeniti, da izmed 52 osmo-

šolcev l. 1864 jih je 26 izvolilo duhovski stan, izmed katerih je umrlo 10, živi jih še 16, ki so razkropljeni križem sveta, med temi se nahaja tudi mil. škof iz Št. Clouda v Ameriki, Jakob Trobec.

Pa tudi izmed onih, ki so ostali med svetom, zavzemajo nekateri jako odlična mesta v človeški družbi, n. pr. blag. gosp. Vojteh Levičnik, predsednik deželne sodnije v Ljubljani; blag. g. Reinhold pl. Rülting Rudingen, dvorni svetnik pri deželni vladi v Ljubljani; blag. gosp. Ivan Vencajz, sodni svetnik v Ljubljani; blag. gosp. dr. Josip Još, sodnijski zdravnik v Celovcu; bl. gosp. dr. med. Anton Rak v Mariboru; blag. g. Otto Rehn, c. kr. general in drugi.

Duhovne vaje bodo imele gg. učiteljice v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Obhajale se bodo od 3. do 7. septembra.

Duhovske zadeve v ljubljanski škofiji. V pokoj pojdeta zaradi bolehavosti čč. gg. J. Plevaneč, župnik v Soteski in V. Bergant, župnik v Mirni Peči. Župnijo Mirno Peč je dobil č. g. A. Zore, kapelan na Krki, župnijo Senožeče pa č. g. J. Možina, župnik v Rovtahn.

Premeščeni so čč. gg. kapelani: Martin Štular iz Semiča kot prefekt v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu; J. Lavtar iz Št. Petra v Črnomelj; J. Štrubelj iz Spodnje Idrije v Črnomelj; R. Cepuder iz Gorij v Tržič; A. Magajna iz Sostrega v Borovnico; dr. A. Merhar iz Doba v Sostro; L. Podlogar iz Črnomlja v Dob; L. Bajc iz Selc kot administrator k Sv. Trojici nad Cerknico; J. Hartman iz Moravč kot administrator na Planino nad Vipavo; Ig. Žust iz Horjula v Moravče.

Nameščeni so nanovo čč. gg. semeniški duhovniki: A. Markež kot prefekt v zavodu sv. Stanislava; J. Lovšin kot kapelan v Gorjah; J. Rihar v Št. Vidu pri Vipavi; J. Opeka v Leskovcu pri Krškem.

Čč. gg. novomašniki so nameščeni: A. Brecljnik kot kapelan v Semiču; J. Mrak v Spodnji Idriji; Fr. Kogej v Kočevju; J. Kepec v Selcih; A. Pravst v Vremah; Fr. Novak v Stopičah; M. Dagarin v Škocijanu; Fr. Rodič v Horjulu; K. Supin na Krki.

Kazen božja? V Strugah so našli 24. julija zjutraj mrtvega hlapca Fr. Kneza. Prejšnjo noč je na ostuden način grdil v gostilni duhovščino in kazal nečuvveno predrznost in podivjanost z bogokletnim govorjenjem. Zadnje besede, ki so jih slišale iz njegovih ust, so omadeževale čast Ma-

tere božje. Pomilovanja vredni nerodnež je vsled preobilne pijače strepetal in obležal mrtev pred kapelico Lurške Matere božje. Pokopan je bil seveda brez zvonjenja! Zopet nad vse žalostna žrtev nenasitnega kralja alkohola.

Nova naselbina. Salezijanci so dobili v svojo last po posredovanju g. kateheta Smrekarja takozvani Turški grad v boštanski župniji. Prišli so s Poljskega in bodo imeli v gradu novicijat ter šolo za gojence. Med petdesetimi hišnimi člani je že tudi nekaj Slovencev.

Cerkev sv. Antona na Viču pri Ljubljani bo dovršena, kakor se poroča, do pozne jeseni ter se bo v njej najkasneje prvo adventno nedeljo že pričela služba božja. Župnišče je že zgotovljeno, zvonovi in oltarji so naročeni, o sv. Antonu pa bo slovesno posvečenje.

Visoko odlikovanje. Župnik v Šmihelu pri Novem mestu, č. g. Anton Peterlin, je postal o priliki zlate maše tajni komornik Nj. svetosti papeža Pija X., z naslovom monsignor. Slovesnost zlate maše se je praznovala z vsem sijajem. Vsi župljani so se veselili častnega dne svojega priljubljenega in neumorno delavnega župnika. Zlatomašnika je spremljalo v krasno ozaljšano cerkev med mlaji in zeleniem 21 gospodov duhovnih sobratov, mnogo prijateljev in dostojanstvenikovč Bivši kapelani so g. jubilantu poklonili dragoceno, krasno vezano mašno knjigo, občinsko zastopstvo pa mu je podarilo prelep zlat kelih. Trudaljubivemu in mnogozaslužnemu g. zlatomašniku želimo tudi mi še mnogo zdravih let!

Štiridesetletnico mašništva je obhajal dne 11. avgusta kanonik ljubljanskega kapitelja č. g. Anton Fettich-Frankheim.

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO V ŠKOJJI LOKI je priredilo na Veliki Šmaren romanje na Sv. Goro pri Gorici. Ker se je izletu pridružil mnogo okoličanov iz Selške in Poljanske doline, bilo je skupno število romarjev blizu 600, ki so se odpeljali k Mariji Pomočnici s posebnim vlakom. Med udeleženci, ki so povečem vsi doma ali pa v Marijinem svetišču prejeli sv. zakramente, je vladalo ves čas veselo razpoloženje, dasi jih je mučila občutljiva vročina. Na povratku se je ohladilo soparno podnebje, ker je Bog uslišal molitve vernih Goričanov, ki jim je silna suša provzročala že občutno škodo na polju.

Redka cerkvena slavnost biserne sv. maše preč. g. kanonika in dekana Mihaela Tavčarja v Žužemberku dne 31. julija se je nad vse pričakovanje sijajno in veličastno zvršila, dasi se je vse

natihoma pripravljalo in proti izrečni volji gospoda jubilaranta, ki je vseskozi odklanjal časti in odlike in hotel tudi na dan 60-letnice mašniškega posvečenja ob navadni uri tiho sv. mašo opraviti. Njegovi častivci, zlasti dekanijska duhovščina, sedanji in nekdanji gg. kapelani, pa farani so hoteli na vsak način, da se ta redki jubilej tudi po vnanjem slovesno opravi. Zvečer poprej je zasvetilo po raznih gričih in holmih blizu 40 kresov in trg je bil v hipu krasno razsvetljen. Ljudje so kar tekmovali, kje bo lepše narejeno in več luči gorelo. Drugi dan se je sešlo 16 duhovnikov od vseh strani, pozdravit prečastitega jubilaranta in mu izrazit voščila. Ljudstva se je toliko zbralo kakor na največji praznik in prostorna cerkev je bila nabito polna. Župnik Jančigaj je kot najstarejši kaplan v pridigi proslavljal tri glavne čednosti bisermašnikov: delavnost, ponižnost in značajnost. Jubilarant je pel sv. mašo s krepkim glasom, starost 83 let se mu nič ne pozna in z božjo pomočjo bo čez 10 let še »briljantni« — po nekod pravijo »železni« — jubilej doživel. Občina Žužemberk je pri tej priliki g. jubilaranta soglasno izvolila za častnega občana, gg. kaplani so mu poklonili krasen spominski kelih s pateno, dekanijska duhovščina umetno vezano mašno knjigo, Marijina družba znamenit šopek iz umetnih cvetlic itd. Častivredni starček je kar gledal in je bil vse presenečen, odkod to slavlje in v svojih govorih obračal vse le na Boga, ki mu naj velja to obilno kadilo. Pri slavnostnem obedu se je čula marsikatera ganljiva napitnica, na katere je slavljeneec primerno odgovarjal. Veliko pozornost je vzbudil g. župnik iz Toplic, ki je v lapidarnih, pomenljivih stilih opisal celega Tavčarja, kakoršen je bil zmiraj in je še zdaj in bo ostal. Krasno petje je v presledkih sladilo zabavo. Brzobjav in pismenih pozdravov je došlo od mnogo strani. Slava dičnemu junaku!

Naznanilo ponočnim častivcem presvetega Rešnjega Telesa v Ljubljani. Ponoči med 5. in 6. septembrom bodo možje in mladenčiči čistili presveto Rešnje Telo v cerkvi sv. Jakoba. Molila se bodo 11. ura: Prošnja za duhovnike. Uljudno se vabite možje in mladeniči, da se nočnega češčenja v obilnem številu udeležite.

Kronanje čudodelne podobe Marije Pomočnice kristjanov se bo izvršilo dne 1. septembra. Sv. Oče so v posebnem pismu vsled prošnje presvetlega knezoškofa ljubljanskega v to dovolili ter pooblastili našega nadpastirja, da smejo preblašeno Gospo na Brezjah okrasiti z zlato krono. Skoraj 200 let je že minilo, odkar se je na Trsatu

in na Sv. Gori, obhajala enaka slavnost kolikor-moč veličastno. Na Sv. Gori n. pr. se je bilo zbralo takrat okrog 30.000 vernega ljudstva iz najoddaljenejših krajev; bilo je navzoče deželno zastopstvo in tudi mnogo plemstva. Upamo, da bo tudi slavnost na Brezjah pokazala, da je slovensko ljudstvo s celim srcem vdano nebeški Kraljici.

Duhovne vaje je imela škofjeloška dekliška Marijina družba od 15. do 18. avgusta; vodil jih je spretni govornik in priljubljeni spovednik č. g. misijonar Al. Nastran iz Ljubljane, ki je v svoji gorečnosti mnogo pripomogel, da bo od nekdanj zgljedna loška Marijina kongregacija ostala na dobrem glasu.

* * *

Z Brezja. Mnogo se govori in piše te dni o nekem čudežnem ozdravljenju na Brezju. Poizvedeli smo iz zanesljivega vira sledeče podatke: Marija F'nžgar, Tončkova dekle iz Brezja, stara blizu 20 let, je že okrog tri leta hudo bolna. Mošenjsko županstvo je izjavilo, da so jo pred dvema letoma dali kot neozdravljivo iz ljubljanske bolnišnice. Zdravil jo je tudi radovljiški dr. Voves. Večkrat je medtem umirala. Užila enkrat n' skozi 13 dni nič, zdaj pred Velikim Šmarnom pa skozi šest dni. Sama si ni mogla nič pomagati zavoljo zateklih rok in nog. Pitali so jo. K Velikemu Šmarnu sta se z mlajšim bratom pripravljala z devetnevnic (skrivaj). Zahtevala je, da so jo peljali na praznik v cerkev. Oblekli so jo s težavo; obuli so ji samo en čevelj, ker drugega niso mogli spraviti na preveč zateklo nogo; dejali so pa poleg dekleta na voz tudi čevelj in berglje. V cerkvi sta jo brat in oče prislonila na zid pred Marijinim oltarjem in še podprla z bergljami. Pa sesedla se je na tla. Podložili so ji blazino pod glavo. Romarji krog nje so glasno zastokali enkrat in zašepetali: »Umrla je!« P. Norbert je vmes zanjo maševal. Pri povzdigovanju svete hostije se je premaknila, dvignila glavo in pogledala proti oltarju. Pri povzdigovanju svete Rešnje krvi se je že prekrizala in trkala na prsi z roko, katere prej že dolgo ni premaknila. Obula je čevelj. Trikrat je šla po kolenih okrog oltarja. Brez pomoči je šla iz cerkve in domov. Seveda z njo cela procesija romarjev. Tudi možaki, ki so bili priča vsemu temu, so imeli solzne oči. Berglje katerih poprej že več časa n' mogla rabiti, so ji bile zdaj odveč; pustila jih je v cerkvi. Obiskala jo je tudi iz Leš ena deklica;

tej je rekla vsa vesela: »Moje berglje ima pa zdaj Mar'ja!« — Priobčujemo to poročilo, kakor nam je došlo, prepuščajoč preiskavo poklicanim faktorjem.

Od Dev'ce Marije v Polju. Zopet nam je smrt pobrala članico Marijine družbe, Marijo Bezljaj. Bila je prav zgled drugim; vdana v voljo božjo se je ločila od nas. Da smo jo pa vsi spoštovali, pokazal je pa njen pogreb, katerega se je udeležilo veliko število ljudi. Nevarno je obolel tudi mladenič Marijine družbe, Franc Černe. Članom se priporoča v molitev. — Romanja na sv. Višarje se je tudi od nas nekaj mladeničev in mož udeležilo. — znamenje, da se tudi možje vzbujajo za sv. stvar. — Na Mali Šmaren bode v naši cerkvi zopet enkrat nova maša, ki je vse že težko pričakuje. Imel jo bo č. g. Janez Primar iz Zadobrove. — V izobraževalnem društvu se bode začelo z predstavami, zdaj je nekoliko pojenjalo zaradi vročine. V kratkem mislijo mladeniči napraviti veselico z zanimivo igro.

Iz Žirov. Živahno življenje vlada v naši Marijini družbi. Dne 9. in 10. jun'ja smo napravili skupno romanje na Sv. Goro pri Gorici (74 deklet), kjer smo b'li zelo prijazno sprejeti, tako da nam ostane ta pot vedno v spominu. Tisto nedeljo po sv. Ani pa smo priredili pri podružni cerkvi v Goropekah shod in po shodu veselico na prostem. Shoda in veselice se je vdeležilo okrog 500 ljud'; med temi Marijine družbe iz Idrije, Ledin in Vrha. — Nedavno nam je umrla tovarišica Amalija Majnik v 15. letu svoje starosti. Bila je potrpežljiva v svoji bolezni. — Dekleta iz družbe žive med seboj v lepem prijateljstvu. Nepotrebna navlaka na oblekah (špice itd.), je izginila. Goji se družbeno petje. Tudi razumevanje za popolnejše, čednostno življenje se vedno bolj kaže v družbi. »Bogoljuba« pod skupnim zavitkom prihaja v faro 100. Ali nas kaj pohvalite, g. urednik? (Kolikor morem presoditi, je Vaša družba ena najboljših v deželi, saj ima pa tudi skrbnega vodnika. Qualis rex, tal's grex. Tako naprej!)

Iz Srednje vasi v Bohlnju. Pokopali smo kar zaporedoma dve zvesti Marijini hčeri izpod Studora. Ivano Ražen 23. julija v 21. letu in

Heleno Kovačič 26. julija v 19. letu. Dasiravno v največjem delu, je b'li obeh pogreb lep. Prišla je v obilnem številu Marijina družba z zastavo. Pevke so jima zapele pred hišo, v cerkvi in na pokopališču v slovo. Ker sta Marijo ljubili, jih je k sebi vzela v cvetu mladost', da jih zapeljivi svet ne omadežuje.

V Slivnici pri Mariboru so kongregcije Marijine za vse čveteré stanove. Može in žene imajo na skrbi prečast. g. župnik, mladeniče in dekleta g. duhovni pomočnik. Vsak mesec imajo redno zборе in nauke, oženjeni v cerkvi, mladeniška oziroma dekliška družba v cerkveni hiši. Goji se petje pod vodstvom g. nadučitelja, prirejajo se (bolj poredko) predstave iger krš. socialne zveze, vadijo se v deklamacijah; deluje se tudi za gospodarski in narodni napredek ljudstva po navodilih drž. poslanca Fr. Pišek, in spojena je družba z izobraževalnim bralnim društvom; mladenči imajo tamburaški zbor — zasluga sedanjega župnika ž'čkega. Mladenčt lepe slivniške fare! Dajte si že enkrat dopovedati, da za vas ni sramota družba Marijina, pač pa pijančevanje, ponočevanje, pretepanje . . .

Iz Cerknice. Iz naše Marijine družbe je vzela meseca julija nebeška Mati dve dobri hčeri k sebi v cvetju mladosti, da jih obvaruje zapeljivega sveta. Na Rakeku je namreč umrla Ivana Krajec v 15. letu in v Cerknici Terezija Modic v 19. letu. Obe sta bili po svojem skromnem in lepem obnašanju in po vestnem spolnjevanju družbenih pravil vsem v lep zgled. Posebno zadnja je b'la, če ne najboljša, pa gotovo ena izmed najboljših naše družbe; po svoji prijaznosti in ljubeznivosti je vsem dopadala in vsi so jo v resnici spoštovali. Bila je tudi izvrstna igralka in je večkrat nastopila na odru. Žal, da se tovarišice niso mogle udeležiti pogreba, kakor bi bile rade, ker je imela nalezljivo bolezen. — Naš priljubljeni g. dekan obhajajo letos štiridesetletnico mašništva in dvajsetletnico, odkar so prišli delovat med nas. Veliko so storili za nas v tem času v cerkvi in zunaj cerkve. Zato pa je želja vseh hvaležnih faranov, da jih ljubi Bog ohrani še dolgo časa med nami zdrave in čvrste.

Drobtine.

Čujte, mladeniči! V novejšem času smo čuli že večkrat o samoumorih med našimi slovenskimi vojaki. Ni dolgo tega, ko si je tako žalostno končal življenje Frančišek Kraker, vojak 17. pešpolka v Celovcu. Časopisi so naštevili razne vzroke, ki zapeljejo naše sicer poštene mladeniče v tako nesrečen konec. Nekateri izmed naših fantov so preveč občutljivi, zamerljivi, še več pa jih je, ki kršijo vojaško disciplino in red, se ne znajo zatajevati, se vpijanijo ali celo pretepajo. Kazen ne izostane, a vpliva nanje poniževalno; v zaporih, kjer vlada izprijenost, se le pokvarjajo. Kjer ni krepke verske podlage, ki bi dala mladeničem moč in vztrajnost v nevarnostih vojaškega življenja, se kaj lahko pripeti, da seže vojak v razburjenosti in v naglici po najnesrečnejšem sredstvu. So tudi taki, ki izvrše samomor, ker jih protipostavno mučijo in kaznujejo.

To so nekateri vzroki, ki jih navajajo časopisi, nikakor ne upravičenje samomorilcev pri vojaki, ampak samo v pojasnilo. Prvi in zadnji vzrok, da je pri nas sploh kaj takega mogoče, je pa vendar edino le v srcu, ki mu manjka prave krščanske olike, ki ni utrjeno po verskih načelih, ampak okuženo po svobodomiselnih nazorih novodobnih okuževalcev našega mladega zaroda.

Zato polagamo našim mladeničem na srce: Čimbolj se boste likali po naših izobraževalnih društvih, tem lažje boste izhajali pri vojaki, tem rajše vas bodo imeli, tem lažje boste kaj pretrpeli in se ravnali po vojaškem redu. Človek, ki zna sam sebe brzdati, bo zlahka prenašal neprijetnosti vojaškega stanu ter ne bo poznal tiste otročje, nemoške občutljivosti.

Ljudstvo je sodilo. V Šangaju na Kitajskem je nastal prepir med neko materjo in njenim sinom. Sin se je tako spozabil, da je svojo mater z roko vdaril, kar velja tudi pri poganih kot vnebovpijoča krivica. Vznevoljena mati je skočila v naglici v bližnjo čajnico ter je ondi gostom potožila zlobno ravnanje nevrednega in nehvaležnega sina. Takoj se je podalo večje število mož na dom potrte matere, ki so izprijetelega mladeniča pograbili ter ga privezali na bližnje drevo. Nesrečneža so nato polili s petrolejem ter potisnili materi žarečo trsko v roke, da bi se ona sama maščevala nad zlobnim otrokom. Že je stegnila roko, da izvrši kaznen nad njim — toda zmagała je materina ljubezen; vrgla je ogenj v stran. Razkačena množica pa ni mirovala toliko časa, da je nekdo zažgal polito obleko nesrečneža, ki je v strašnih mukah izdihnil.

Cela vas se je odpovedala alkoholu v Föltseku na Ogrskem. Vsi vaščani so župniku v cerkvi slovesno obljubili, da opuste v bodoče vživanje alkoholnih pijač. Spoznali so namreč, kako jih ta kvarljivcev spravlja v duševno in telesno propast.

»Ne vpričo služabnikov!« Tudi Voltaire je spoznal, da poštenost in čednost življenja izvira edinole iz vere, dasi je izredno nadarjeni mož se trudil na vse pretege, kako bi tembolj smešil in sramotil vero Kristusovo. Ko sta nekoč pri njem obedovala brezbožnika in bogatajca dr. Alembert in Diderot, ter sta takoj vpričo služabništva jela razkladati svoje brezverske nazore in svojo brezbožno kramo, ju je takoj prekinil, dasi sam ni bil nič boljši, ter je rekel: »Čakajta, da se odpravijo moji strežniki; kajti ne maram, da bi me zadušili takoj nocojšnjo noč!«

Odpustki mes. septembra 1907.

1. Nedelja, Angelska, prva v mesecu. Popolni odpustek: a) udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če v bratovski kapeli molijo v namen sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski kapeli molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom.

4. Sreda, Sv. Roza Viterbska. Popolni odpustek: tretjerednikom v redovni cerkvi, kjer te ni, pa v župni cerkvi.

5. Četrtek, I. v mesecu. Popolni odpustek: udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi, če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v župni cerkvi.

6. Petek, I. v mesecu. Popolni odpustek: a) sem vernikom, ki gredo k izpovedi in sv. obhajilu, nekoliko premišljajo dobrotljivost presvetega Srca Jezusovega in molijo v namen sv. očeta; udje bratovščine presvetega Srca Jezusovega dobe popolni odpustek proti navadnim pogojem; danes ali I. nedeljo; b) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa.

8. Nedelja. Rojstvo Marije Device. Popolni odpustek: a) tretjerednikom, kakor 3. dan t. m.; b) udom bratovščine sv. Rešnjega Relesa, kakor 1. dan t. m.; c) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; izpovednik more mesto obiska v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo; d) udom bratovščine naše ljube Gospe v bratovski cerkvi; e) udom rožnovenske bratovščine v katerikoli cerkvi; f) udom bratovščine prečistega Srca Marijinega; g) onim, ki nosijo beli, ali rjavi, ali črni ali višnjevi škapulir; udom bratovščine žalostne Matere božje je treba poleg drugega moliti 7 očenašev in 7 češčenamarij za duše v vicah; h) udom Marijine družbe; i) udom družbe krščanskih družin; j) udom bratovščine za duše v vicah.

14. Sobota. Povišanje sv. Križa. Popolni odpustek onim, ki nosijo višnjevi škapulir.

15. Nedelja. Ime Marijino. V Avstriji dobe popolni odpustek vsi verniki, ki danes ali v sedmih prihodnjih dneh gredo k izpovedi in sv. obhajilo in so pri sv. maši in molijo v namen sv. očeta.

17. Torek. Rane sv. Frančiška. Tretjerednikom vesoljna odveza.

18. Sreda. Mati božja 7 žalosti. Popolni odpustek udom bratovščine žalostne Matere božje s črnim škapulirjem. Sv. Jožef Kupertinski. Popolni odpustek tretjerednikom, kakor 4. dan t. m.

27. Petek. Sv. Elzearij. Tretjerednikom popolni odpustek, kakor 4. dan t. m.

29. Zadnja nedelja v mesecu. Sv. Mihael. Popolni odpustek: a) tretjerednikom, kakor 4. dan t. m.; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom bratovščine za duše v vicah; popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno molijo sv. rožni venec.

V molitev se priporočajo:

Javne zadeve: Sv. očeta zlata maša. — Versko življenje med moškimi. — Mladina na tujem. — Boj zoper brezversko socialno demokracijo. — Boj zoper nenravnost in pijančevanje. — Pogostno sv. obhajilo. — VI. Avstrijski katoliški shod. — Naši izseljenci. — Misijoni in misijonarji. — Varstvo in blagoslov poljskim pridelkom. — Da bi Bog varoval vse nepripravljene nagle in nesrečne smrti.

Zasebne zadeve: Mož, ki že več let ni opravil velikonočne dolžnosti in zametuje verske resnice. — Nekdo za srečno izvolitev stanú. — Neki oče, da bi se spreobrnil. — Vse že priporočene, a še ne uslišane zadeve.

Darovi:

Za slovensko šolo v Aleksandriji: M. K. in A. K. 25 K; g. Rihar iz Mengša 4 K; Matija Bobnar iz Lahovč 120 K; g. župnik A. Jemec iz Podlipce 5 K;

g. župnik Fr. Brulec iz Velike Doline 10 K; Dekleta iz Ježice 6 K; g. župnik Ulčnik iz Doblča 5 K.

Priporočamo se za nadaljnje darove v ta namen — za domači misijon v Afriki.

Za sirotinski zavod č. s. usmiljenk v Kukušu (Macedonija): M. K. in A. K. v Ljubljani 25 K; Marija Črnok iz Šentjurja 2 K; g. župnik Ulčnik 5 K; Valentin Kos iz Cerkelj 10 K; Matija Bobnar iz Lahovč 120 K; Lešani 8 K; Marija Čadež 20 K.

Za „Dejanje sv. Detinstva: Po č. g. katehetu P. Zajcu v Škofji Loki 60 K. Č. g. Martin Škrjanec nabral 10 K pri duhovnih sobratih v Ilirski Bistrici o priliki mesečne konference, pri kateri je imel razpravo: „Misijoni in duhovniki, oziroma verniki.“ Č. g. Iv. Normal v Brezovici (Istra) 4 K 70 v.; č. g. Jožef Lončarič, kapelan v Trbovljah 31 K 85 v. Č. g. Ign. Zaplotnik, kapelan v Logatcu 4 K; č. g. A. Skubic, kapelan v Ribnici 73 K; iz Kranja po p. n. g. Frančiški Dolžanovi 124 K. Marijina družba v Tržiču 8 K.

Za odkup poganke deklice, ki naj dobi ime Frančiška Romana po Fr. Dolžanovi iz Kranja 20 K. Za odkup pogankega dečka z imenom Jožef in poganke deklice z imenom Jera: Zakrajšek Jera 42 K.

Za kitajske misijone: Valentin Kos iz Cerkelj 100 K.

Za najpotrebnejše misijone: Marija Prijatelj iz Sodražice 20 K.

Za kruh sv. Antona: Anton Rakun z Rečice 10 K; Marija Stante 1 K.

Za cerkev v Belih vodah: Valentin Kos iz Cerkelj 30 K.

Za bratovščino sv. R. Telesa: Valentin Kos iz Cerkelj 20 K.

Za cerkev Srca Jezusovega v Sočrgi pri Buzetu darovali so sledeči p. n. gg.: N. Stepinac iz Varaždina 25 K, P. Wundler naduč. 7 K, Neimenovani duhovnik 20 K, Valentin, Anton in Franc Stvarnik 3 K, Franc Bricelj 5 K, Juština Grovanetti iz Egipta 50 K, Jerebič Ana iz Ogrske 1 K, Uredništvo „Slovenca“ 5 K, Marija Terstenjak učit. 18 K, Anton Rakun z Rečice 20 K. Bog povrni!

Župni urad v Sočrgi p. Buzet-Istra 17. julija 1907.

Listnica uredništva: Nekaj dopisov se je moralo odložiti za prihodnjic. — Zahvale tudi prihodnjic.

KRONANJE MARIJINE PODOBE.

Na Brezjah se bo slovesnost kronanja začela 1. septembra ob devetih dopoldne. Vršila se bo na prostem; torej se ni bati gnječe. Zelo želimo, da bi bilo veliko bander in zastav pri slavnostni procesiji. Naj bi bile zastopane gotovo vse Marijine družbe! —

Samostansko predstojništvo na Brezjah.

Mesečni koledar za september 1907.

Dan	Godovi	Celodnev. češč. pr. R. T.		Raz. slovesnosti*	
		ljubl. škof.	lavant. škof.		
1	Ned.	15. po bink., Angeli var.	Sv. Jak. Ljublj.	Sv. Florijan	12. Obletnica posvečenja premilostnega knezošk dr. Antona Bonav. Jegliča. Kanonična vizitacija in birmovanje v ljubljanski škofiji:
2	Pond.	Štefan, kralj	Besnica	Žitale	
3	Torek	Evfenija, Doroteja, Erazma	Čermošnjice	Sv. Rok n. S.	
4	Sreda	Rozalija, dev.; Ida, kral.	Slavina	Stoperce	
5	Četrtek	Lovrenc Justin., škof	Vreme	Vuzenica	
6	Petek	Pelagij, muč.	Kranjska gora		
7	Sobota	Regina, dev. muč.	Mokronog	Trbonje	
8	Ned.	16. po bink. Rojst. D. M.	Cerknica	Ribnica	7. Dovje; Kranjska gora; 9. Radeče; 10. Bela peč; 14. Polom; 15. Koprivnik; 16. Nemška Loka; 17. Spod, Log; 22. Kresnice; 23. Štanga; 24. Janče; 25. Prežganje; 26. Javor; 27. Primskovo. 29. Posvečevanje vel. oltarja v Mengšu.
9	Pond.	Hermogen in Fort., muč.	Homec		
10	Torek	Pulherija, devica	Polšnik	Sv. Anton P.	
11	Sreda	Danijel, prerok	Primskovo	Vuhred	
12	Četr.	Pelagij, muč.	Lašče	Sv. Primož	
13	Petek	Virgilij, muč.	Boštanj	Zavrče	
14	Sobota	<i>Povišanje sv. Križa; Notb.</i>	Križevo p. Kost.		
15	Ned.	Ime Marijino	Šmarije	Sv. Barbara	
16	Pond.	Ljudmila, vdova	Polh. Gradec	Leskovec	
17	Torek	Rane sv. Frančiška Seraf.	Št. Lambert	Sv. Trojica	
18	Sreda	† <i>Kvatre</i> , Jožef Rupert, sp.	Sv. Planina	Sv. Vid p. P.	
19	Četrtek	Januarij in tov. muč.	Križe p. Trziču	Škale	
20	Petek	† <i>Kvatre</i> , Evstahij, muč.	Svibno		
21	Sobota	† <i>Kvatre</i> , Matej, apostol	Brusnice	Sv. Martin	
22	Ned.	13. po bink. Sed. ž. D. M.	Hrastje	Sv. Janž	
23	Pond.	Lin., pap.; Tekla, dev. muč.	Koprivnik	Sv. Ilj	
24	Torek	Marija Dev. reš. ujetnikov	Repnje (red.)	Sv. Mihael	
25	Sreda	Kleofa, spoz.	Vinica		
26	Četrtek	Justina, dev. muč.	Bevke	Gor. Ponikva	
27	Petek	Kozma in Damijan, muč.	Krka	Bele Vode	
28	Sobota	Venčeslav, kralj-muč.	Zatičina	Sv. Križ	
29	Ned.	14. po bink. Mihael, nadan.	Poljane	Zavodnje	
30	Pond.	Hieronim, cerkv. učenik	Trzin	Laško	

* V to rubriko pridejo pobožnosti, cerkvene slovesnosti, ki so važne za širšo javnost. N. pr. romarski shodi, birmovanje, posvečevanje nove cerkve itd. Tozadevne podatke uljudno prosimo poslati vsaj do 10. dne vsakega meseca. Ako se nam dopošljejo birmovanja tudi drugih škofij, pa bodo objavljena. — Ta list se lahko odreže in pribije v sobi Marijinih družb, izobraževalnih društev itd., ali celo na cerkvena vrata.

Ivan Kregar

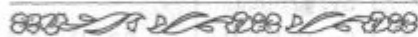
pasar in izdelovatelj cerkve-
nega orodja in posode

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15
(blizu Alojzevišča).

se priporoča v izdelovanje vsakovrstne
cerkvene posode in orodja

iz zanesljive kovine po uzorcih ali last-
nem načrtu v poljubnem slogu. — Staro
posodo popravi in prenovi, posrebrni in
pozlati; v ognju pozlatuje tudi strel-
vodne osti, vse po priznani najnižji ceni.

Po naročilu veleč. gosp. Andreja
Čeb a š e ka izvršil je za stolno cerkev
ljubljsko krasen, bogato pozlačen in
ornamentiran lesteneč v renesanč-
nem slogu.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg št. 10.

Velika zaloga. Solidno
blago. Zmerne cene.

Orglje-harmonij obeh sistemov dobavlja tovarna Rudolf Pajkr & Co. v Kraljevem Gradcu

Zaloga: **Budimpešta**, X. Delej utca 11, Tisztvíselötelep. **Praga**, Ferdin. tř. 43. **Dunaj**,
VII. Mariahilferstrasse 86. 1178 12-1

Lastna izdelovalnica na umetniški način izgotavlja instrumentov, ki imajo vse novosti, iz-
najdbe ter izboljšanja zadnjega časa Najpopol. čistota glasov. Moderna izvršitev prav po naro-
čilu. Odplačila od 8 K naprej. Jamči se 5 let. **Pedalni orglji-harmonij** obeh sistemov in v
vsaki velikosti, z natan. menzuro za cerkve, seminare in kot vadbeno orodje Nobenega skladišča,
ne prekupcev! Le lastna izdelovalnica! Preč. duhovščini posebne ugodnosti. Cenik zastoj in franko.

Zahtevajte

 brezplačno dopošiljatev mojega
ilustr. cenika z nad 1000 sli-
kami. Jamstvo več let Vsako nepopolno blago
se vzame nazaj za popolni znesek.
Slika 1/3 nav. velikosti. 1426 12-3

Št. 366
srebrna dam-
ska remont gl. **3-50**

Št. 322
srebrna moška
remont. **3-50**

Št. 337
srebrna s sidro
15 kamnov gl. **5-**
dvojni plašč gl. **6-50**

Št. 341 srebrna s sidro
dvojni plašč
15 kamnov, posebno
močna gl. **7-9-50**

Anton Kiffmann

največja tovarniška za-
loga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele.
Maribor L 9. — Štajersko.

Paramente

je mogoče kupiti po ceni in ugodno le di-
rektno pri firmi 0-0

Josip Neškudla

protokolirana veletrgovina in tovarna v
Olomucu (Kraljestvo Češko.)

Priporoča po zelo nizkih cenah bogato vezene paramente v
vseh barvah in slogih: **kazule, pluvijale, dalmatike,**
**vola, nebasa, bandera, zastave, preproge, pre-
grinjala, albe, rokete** itd. pod jamstvom trdnosti;
nedalje v lastnih delavnicah narejene **kelihe, oborije,**
monštrance, svečnike, lestence itd. v krasno opravo
strogo po cerkvenih predpisih.

Navodila zavoda.

Podpisani zavod nima nobenega zastopnika, ki bi po-
držal solidno blago za 20%, t. j. za petino prvotne cene;
radi tega se dobe predmeti potom direktnega naročila v
Olomucu ceneje, kakor jih ponujajo v svojih cenikih kon-
kurenčne češke in nemške firme.

Ilustrirani ceniki zastoj in franko.

Plačilni pogoji ugodni.

— Paramenti se pošiljajo na ogled franko. —